

Al-Kasim
Farouk:

Bert før-
oyingar
kunnu
stýra
gongdini

Jóanes
Nielsen:

Krevur
stórar
tankar

Næmingar:

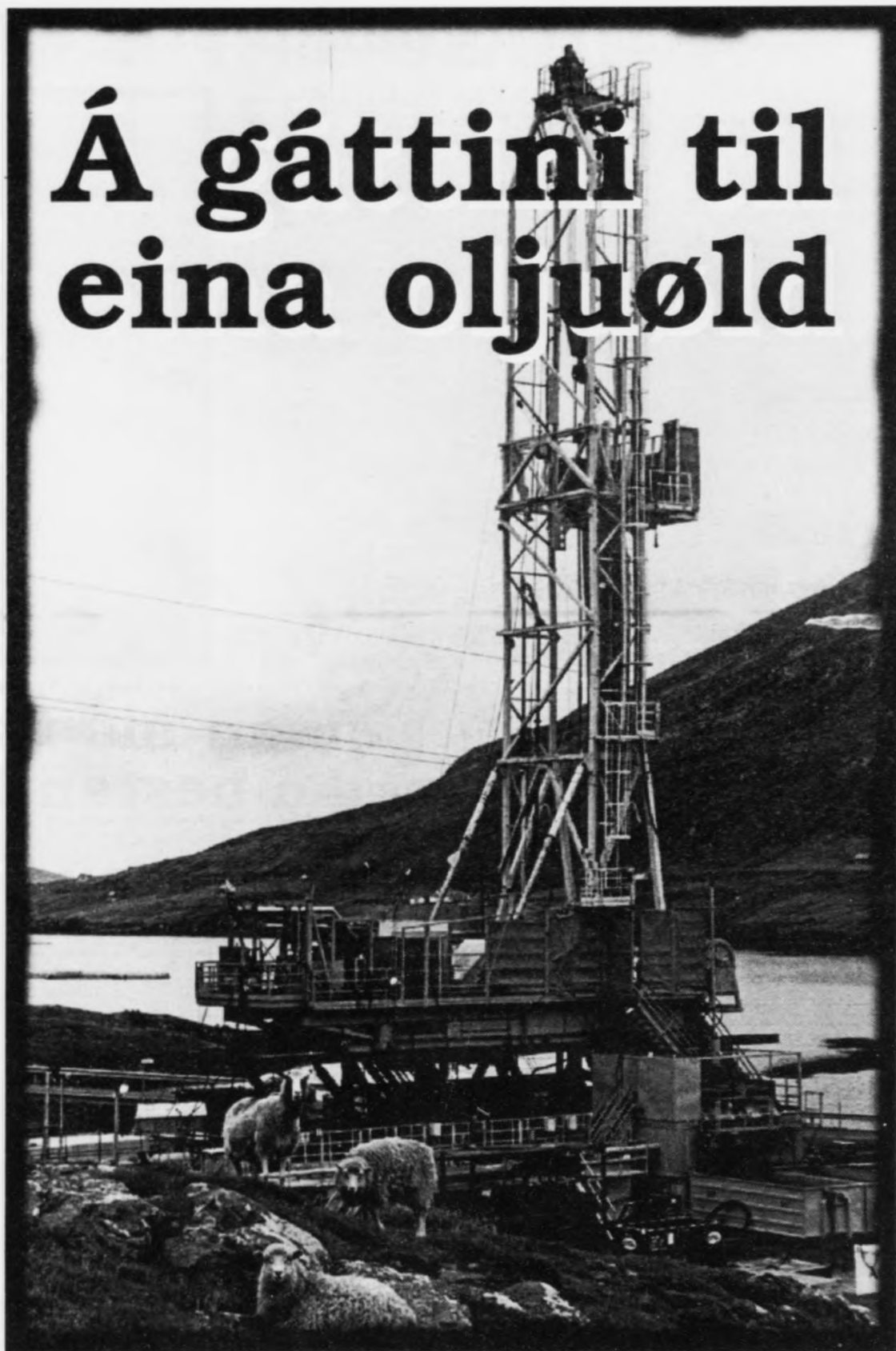
Hugsið
um
fram-
tíðina

Jeremy
Cresswell:

Kann
taka
langa tíð
at fáa
semju

Og nógvar
aðrar greinar
og viðmerkingar
um feroyska
oljuvinnu og
marknatrætuna
við bretar

Á gáttini til eina oljuöld

Leiðari

Tíðindablaðið
socialurintemablað um oljuvinnu,
mikudagur 4. mars 1997ábyrgd:
Jan Müllerlayout og uppseting:
eyðun klakksteinlýsingar og sála:
marjun dalsgaardTemablaðið í sambandi
við stóru oljuraðstevnuna
í Norðurlandahúsinum er
partur av tíðindablaðnum
socialurin mikudagin 5.
mars 1995tíðindablaðið socialurin,
box 76,
110 torshavn

telefon

11820

telefax

14720

e-mail socialur@olivant.fo

Eitt týðandi stig á leiðini

Í **SAMBANDI** við stóra tiltakið í Norðurlandahúsinum í dag og í morgin, gevur Socialurin út temablað um Føroyar og olju. Ráðstevnan í NL, ið er tann fyrsta av sinum slag, víðger serstakliga leiklutin føroyskum vinnuvi í komandi utviklinginum. Vit hava to valt at um røða oljumatnið meir breitt. M.a. siga nokur fólk í Føroyum og utlandinum sína hugsan um avbjóðingna ið ein oljvinnari er fyrri Føroyingar og Føroyar.

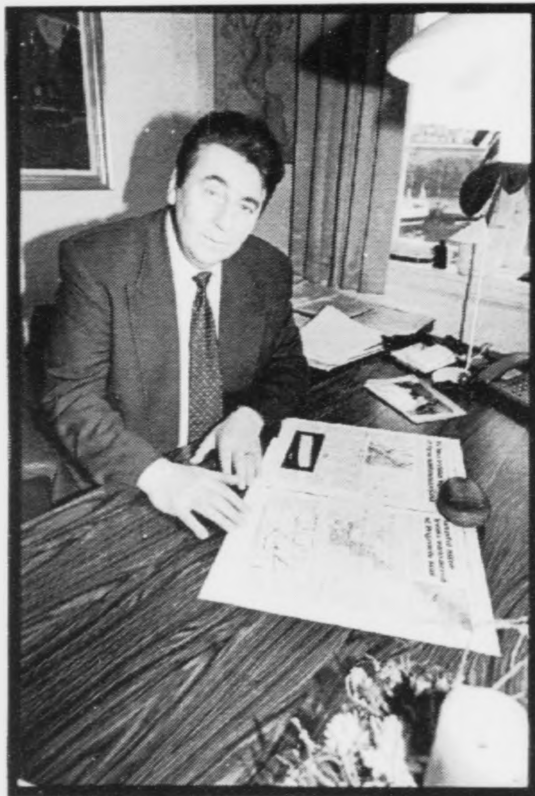
VIT VITA ikki í dag, um olja og gass í heila tíkið fínt um okkara leiðir. Tað er hetta okkara myndugleikar vilja hava eitt svar uppá. Ti eru loyvi longu givið til forkanningar og arbeiði verður nú við at gera treytir fyrri lisensum, t.v.s. loyvi til oljufeløgini, soleiðis at tey kunnu fara undir at bora. Har umframt verður seinasta hond legd á tilmáli til eina kolvetnislog, sum verður framtíðar kærurin um alt oljvirksemið.

SAMSTUNDIS fyrrireika teir vinsu partarnir í samfelagnum seg til hesa stóru avbjóðing. Vinnulivið fyrrireikar seg. Tað er henda ráðstevnan besta proggið um. Undrivisungarverk ið fyrrireikar seg. Tað eru av talurnar við norsku uttbyggingarstovnar besta dømið um. Og myndugleikar og stovnar fyrrireika seg. Tað eru umliti

andi umhvørviskanningarnar á havleiðinum við Føroyar eitt dømi um.

UM SOMU TÍÐ sum samfelagið alt fyrrireikar seg til eitt "olju avvitv", biðja oljufeløgini eftir ta uttbyggingarumfrættum. Alt avgerandi fyrri tey - skulu tey gera stórar lögur í boring á føroyskum oki - er, hvørjar treytir verða setta teimum frá føroysku myndugleikunum. Reglurnar fyrri loyvisgevingu eru tær, sum gera av, um leiðslurnar í oljufeløgnum fara at lurta eftir teimum jarðfrøðingum, sum mæla til at gera lögur í Føroyar ella teimum, sum mæla til at gera lögur áðrastaðum.

SKAL TAÐ EYDNAST okkum at læra oljufeløgini at gera smár lögur her, mugu treytirnar vit seta teimum ikki vera so harðar og orimuligar, at vit stvggja tey burtur. Hinvegin mugu reglurnar eisini tryggja føroyska samfelagnum sín naturliga part av inntøkunum. Tað er tí neyðugt við einum dialogi, sum byggir á professionalismu, áhiti og virðing. Hetta eiga oljufeløgini at samna, og tað sama vit. Her samna vit orðatak. "Hvor av øðrum hva ma."

Jan Müller,
blaðstjóri

Vinnan má fyrrireika seg á bestan hátt

Føroya Oljuraðstevna skipar fyrri oljuraðstevnu í Norðurlandahúsinum 5. 6. mars 1997. Hetta kann sigast at vera eitt gott tiltak. Tað ræður um, at vinnan ger sær greitt, hvørjar møguleikar liggja í eini oljuvinnu, og hvussu hon fyrrireikar seg á bestan hátt.

Undirgrundin var yvirtikin fyrri goðum fyra árum síðan. Vit hava alt síðan staðið í tvi stöðu, at øðrumegin vilja vit helst vera til reiðar, um olju virksenið av alvara for í gongd, men hinvegin er alt so óvíst, at spurningurin er, hvussu nógva orku vit hava til fyrrireikingar.

Vit hava tíkið eitt stig í senn. Slóðið fyrri einum forkanningararbeiði fyrri at læra til vega mest møguliga vitan um undirgrund okkara. Avmarkað er, hvussu nóg vinnulivið fær burturúr hesum virkseni. Neyðugt er at byrgja upp fyrri, at fiskivinnan fær ikki ónaðir av hesum.

Oljufeløgini hava to skipað fyrri einum forkanningartiltaki.

edmund joensen,
føroya lögmaður

ið hevur kastað nakað av sær uppi á landi. Eftir at uppgjørt er í Løpra sær ut til, at lögbyrgingar hava fingið umleið ein fjórðing av tí umsetningi, ið fekt av hesum.

Løgarkarmar til oljuvinnu verða nú fyrrireikaðir í umsitningu og oljuraðleggingar nevndini til tess at læra upp fyrri næsta skeiðnum, sum er oljuleiting. Vonandi verða allar fyrrireytir í lagi fyrri at kunna fara í holt við leiting um ikki alt ov langa tíð.

Ta verða helst leiri møguleikar hjá vinnulivinum, m.a. tí roknað verður við, at leitingarvirksenið verður uttínt frá landstöðum í Føroyum. Men annars er leitingarvirksenið ógvant, og nóg av arbeiðinum verður framvegis í hondunum á utlendskum serfrøðingum. Bera vit okkum rætt at, fer oiva nakað at liggja eftir í Føroyum frá skikum virkseni.

Tað verður neyván lottuverk at finna lønsamar oljuleiðir undir Føroyum og at gera tær til reiðar til framleiðslu. Pratið seinastu tíðina um, hvat vit skulu gera við allar pengarnar, tykist vera ikomið í so títliga. Tað er sumleiðis í fyrri lagi at taka stöðu til mangar av

teimum politisku spurningum, um ið annars kunnu standast av einum uttbyggingar og framleiðsluskeiði, hoast tað óngantið er ov títliga at hava orðaskifti um hesi víðurskifti. Men teir karmar, ið nú vera fyrrireikaðir, eiga at kunna halda inn í eitt slíkt skeið.

Í summum skuldi tiltakið frá oljuraðleggjarnevndini verði greitt sum grundarlag undir einum sakligum politiskum orðaskifti um olju og oljupolitikk. Í hesi fær leitingið vrentandi høvi at taka stöðu til lögarkarmar og tydingar mestu oljupolitisku spurningar, ið skulu avgreiddast, aðrenn vit kunnu sigast at vera nóg væl brygjað til at bjóða oljufeløgum leitingarloysi við rætti til framleiðslu.

Oljuraðstevnuna hevur Føroya Oljuraðstevna fyrst og fremst fyrrireikað fyrri limir sínar í vinnulivinum og vonandi fær vinnan nóg burturúr. Oljuraðstevnan fær at vekja ans fyrri oljuspurningum víða um í samfelagnum og geva eitt gott íkast til orðaskiftið um oljupolitikk virðihovur, eisini millum politikarar og almenningu annars.

Edmund Joensen,
lögmaður

- Útlendingar skulu arbeiða hjá okkum - og ikki vit hjá teimum

Pauli Einarsson, formaður í Føroya Oljuídnad hevur ein boðskap at bera teimum 400 luttakarunum á oljuráðstevnuni í Norðurlandahúsinum

Jan Müller

Síðantíð varð kunngjørt, at ein stor oljuráðstevna verður í Norðurlandahúsinum í 5. og 6. mars, er áhugin fyri Føroya Oljuídnad bara vaksin og vaksn.

Pauli Einarsson, formaður í felagnum, kann bert verða nøgdur við gongdina, tí við einum stórum límaskara ber eisini betur til hjá felagnum at gera vart við seg og harvið til at taka sær av uppgávum fyri linnir sínar. Hesir eru fyri tað mesta felag, stovnar og einstaklingar. Í dag er limatalið í FOI umleið 260, harav eru 150 fyrstakur, virki, stovnar og kommunur. Haraftrat eru ikki færri enn 110 einstaklingar linnir í felagnum.

Felagð stendur sum fyri eikari av oljuráðstevnuni í Norðurlandahúsinum í dag og í morgin. Saman við oljuleg unum Amerada Hess, Lasmo, Dong og Norsk Hydro hevur Føroya Oljuídnadur fyrstakad fyrstu stóru oljuráðstevnuna í Føroyum.

Pauli Einarsson sigur, at ráðstevnan er fyrst og fremst vend mott lóroyiskum vinnulívi. Teir hava so biðið serfrøðingar í Føroyum og í utlandinum at

greiða vinnulívtinum frá sínum okkum.

Eg voni, at vit við shkari stevnu kunnu fáa eygum upp fyri nógvum, sum hevur til knytt til eina komandi oljuvinnu. Tað er kanska ikki so fremmant fyri okkum, sum kanska fleiri halda. Vit mugu so eisini gerast samfjordir um, at vit skulu ikki arbeiða hjá fremmandum men hjá okkum sjálvum. Tað eru utlendingar, sum koma at arbeiða hjá okkum.

Pauli Einarsson vísir á, at teir við hesi stevnu vona at kunna vísa, at tað er brúk fyri Føroya Oljuídnad.

Endamálið hjá Føroya Oljuídnad er m.a. at útvega lóroyiskum vinnulívi so nógva vitan sum gjørligt og at fáa utlendingar til Føroya at kunna okkum, heldur enn at vit skulu út til teirra at fáa vitan og royndir. Tað er so nettrup henda ráðstevnan eitt dømi um, nettrup hetta at vit fáa utlendingar til Føroya, at greiða frá Pauli Einarsson sigur, at tað hevur vist seg, at tað er nettrup vitan um hesa nýggju vinnuna, sum ídnadurin í Føroyum hevur mest brúk fyri, og Føroya Oljuídnadur hevur tí eina tyðandi uppgávu at fylla

Pauli Einarsson, formaður í Føroya Oljuídnad hevur eina álvarsliga og spennandi uppgávu. Hann skal skapa fyrirtreytir fyri føroyskum vinnulívi at vera við í eina komandi oljuvinnu.

henda karm út.

Pauli Einarsson vonar tí, at FOI eisini í framtíðini kann standa á odda fyri slíkum ráðstevnum.

Arbeiða við nógvum øðrum

Føroya Oljuídnadur arbeiðir annars við fleiri øðrum malum, eitt nú er nógv gjørt við at út

vega folki arbeiði í oljuvinnuni aðrastaðni og at fáa gongd á at útvega lóroyingar til hesa nýggju vinnu.

Pauli Einarsson heldur annars, at FOI kann vera eitt gott forum fyri eitt kjak um møguleikarnar fyri einum privatum lóroyiskum oljuleg. Spurningurin er nú í hvønn mun ein skal útvega sær serkøna hjalp aðrastaðni frá fyrri at koma við ári við malinum. Hetta er nak að, sum verður umhugsað.

Eg fari annars at vnska øllum teimum mongu, sum koma til ráðstevnuna at vera velkomin. Vonandi kann henda fyrsta ráðstevnan av sínum slag í Føroyum verða kveikjarn, sum skal til fyrri at vit lóroyingar vakna og taka hesa nýggju avbjóðing í fullum alvara sigur formaðurin í FOI.

Í nevndini í Føroya Oljuídnad eru: Pauli Einarsson, Johan Mortensen, Magni Arge, Arni Joensen, Gunnar Mohr, Alvi Nielsen og Johanna Hansen. Tiltaksmur eru Pall Joensen, Vilhelm Petersen og Graham Steward.

Valborg Joensen skrivari og Elsebeth Joensen lærlingur hava havt úr at gera seinastu tíðina við at leggja seinastu hond á fyrirlekingarnar av eini tí størstu ráðstevnu, sum hildin er her á landi.

Engasjaraðum fólki innan politikk, vinnuliv, vísind og mentan, fólki, ið hugsar og virkar við eind fyrri eygð, slíkum hava vit brúk fyrri, nú vit standa á gáttini til eina møguliga oljueld

Fiskumannafelagið at tikið undir við at flyta flakavirkim ut a havið. T.v.s. at fiskimenn og arbeidarar, sum politiskt sæð eru broður, teir fara í næstu framtíð ut í eitt bróðrastíð. Í øllum lorum, um hasin undanastökkingurin ur Gotu, sum fiskimenn hava valt sær til formann, hevur valdið.

Stórar broytingar krevja stórar tankar

Eg havi torført við at sigga nakran glotta í okkara landi, og eitt skeið ber sjálandi til at gera, sum eg geri, at pumpa spott ut í samfelagið. Tað er tað gamla og væl brúka vagnin hjá taparanum og hjá tí raða leysa. Men tað er ongu groður í spottinum sum írahúður. Stórar broytingar krevja stórar tankar, og tey drábaru evnini at hugsa og virka í eind.

Men eg nytti einalergi tað stóra privilegið at vera ein av arbeidarum undir leiðslu av stjóranum Egli Olsen, sum fekk trúabúgvit Tvoroyrar Flakavirki at geva vvirskot. Har bleiv hugsað og virkað í eind, og urslið varð eisini harestur. Eina aðru ferð upplivdi eg ein 3 G flokk við studentaskúlan á Kambsdali. Lærarin hjá teimum var sum Egli Olsen, ein maður við engasjemangi. Og næmingarnir voru veruliga harestur. Ongantíð havi eg aður mátt leroyskum ungdomi, ið var so gløggur, so væl fyrirskildur, og dugdi so væl at seta spurningar við fyndi.

Engasjaraðum fólki innan politikk, vinnuliv, vísind og mentan, fólki, ið hugsar og virkar við eind fyrri eygð, slík um hava vit brúk fyrri, nú vit standa á gáttini til eina møguliga oljueld

Stórar broytingar krevja stórar tankar

Jóanes Nielsen

– og tey drábaru evnini at hugsa og virka í eind, skrivur rithøvundin Jóanes Nielsen í sambandi við, at vit standa á gáttini til eina møguliga oljueld

Politikkur hevur í stóran mun við neyðsemjur at gera. Og onki ringt um tað. Men eitt greitt dømi um byttleikan, ið eyðkennir summar neyðsemjur, var byggingin av Meginskúlanum hjá sandoyingum. Oyggin var um at spreingjast í luftina seinast í 60'um, tí merin ikki voru lorr fyrri at taka eina avgerð um, hvar skulin skuldi standa. Endaliga urshíð gjørdist, at skulin, sum tann fyrsti av sinum slag í landinum, bleiv bygdur uti í haganum!

Sagan endurtók seg, tað oyggin skuldi hava eitt ellisheim. Trupulleikin gjørdist enn einalergi, hvar byggingurin skuldi standa. Teir kundu sjálandi bygt ellisheimið undir líðini av Meginskúlanum, og sostatt

verði fullspottaðir. Men teir valdu leiklutin sum super fullspottaðir. Tekningin av ellisheiminum bleiv klípt sundur í try. Pusavikin ekk eitt ellisheim. Skalavikin fekk tað næsta ellisheimið. Og tað trójia ellisheimið bleiv bygt heima á sandi.

Bygningarnir standa í dag sum 3 monument upp á feroyskan politikk, tað hann er allur vanaligast. Tann einasti, sum fekk nakað burtur ur byggingini av ellisheiminum, tað var entreprenorurin John Petersen. Og sum tókk valdu sandoyingar tað flogvitið inn á ting.

Munni sandoyingar vera eitt sindur klíkkadur? Tann møgulig leikin er sjálandi til staða.

Men eg trúgvi ikki at problemið hevur nakað við melli gens sum so at gera. Problemið hevur meira at gera við at hugsa í eind og við at virka í eind. Tað er har, sum skogvinnin hjá teimum flestu klemmjar.

Monarki - einaræði!

Ein logisk niðurstøða av hesum kundi verði at stovnst monarki í Føroyum, ella at vit fingu ein emaræðisharra at tikið yvir. Tað høvdu vit havt eitt miðsavn að vald, eina leiðslu, sum í øllum politiskum ívamlutum kundi skorið igjøgnum. Men tað høvdu vit eisini verði superfullspottað, sum byggingarnir í Sandoyinni.

Stórar broytingar krevja líka stórar tankar. Vit standa nú á gáttini til eina møguliga oljueld, tankarnir eru bara líki komnir við okkum. Akkurat hvar teir ljála seg, og eisini torført at siga. Orð sum føðilandi, smakka ullint í munnum hjá teimum flestu. Fyrri tíðina verður t.d. roynt at keypa nakrar 100 fiskimenn heim aftur til landið fyrri ein skattalætta Stóri er kærleikin til føðilandið ikki, enn at hann kann mátað upp í kronum og oyrum. Annars skuldi man trúð, at nettuppløsingin var tað mest naturliga politiska ambodið at brúkt í hesum tíðum, men viljin til at taka eitt so búgvit politiskt stig, er tverri staddur langi burtur.

At hugsa og virka í eind

At hugsa og virka í eind, fekk uppaltur eitt skot fyrri bogvin, nu tað herlyri kom fram, at

leroyskir reidarar atla sær at flyta flakavirkisframleiðsluna um borð á tey skipum, sum eltir eru í flotanum. Fyrri reidarar hevði tað møguliga loyst seg. Men fyrri arbeidararnir á landi, Føroya Fiskavirking og onnur flakavirki við, hevði tað stigið verði ein sonn vanlukka.

Hugsaðu leroyskir reidarar meira í eind, høvdu teir aldrið a øvum dittað sær at lufta einum slukum 5. kolonnu tanka. Men politisku fylgjurnar av hesum uppskotinum, tær verða svar. Tað hevur nevniliga eydnast reidarum at limgið

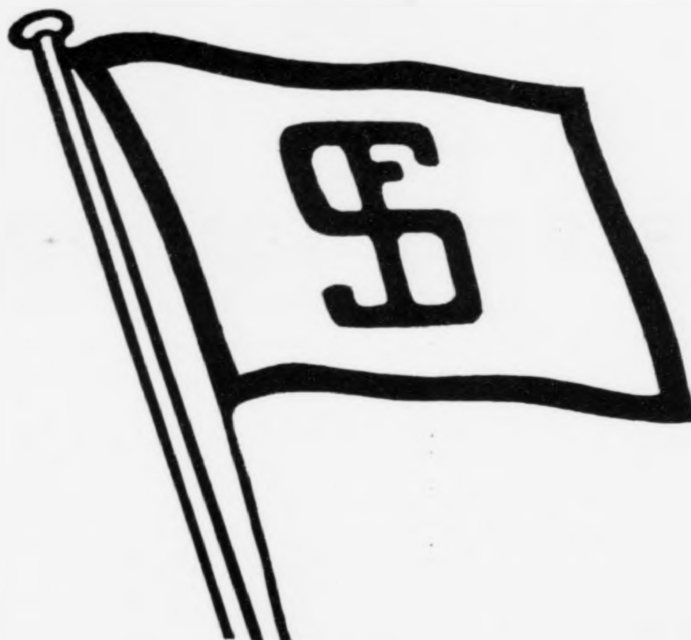
FAROE SHIP

SKIPAFELAGIÐ FØROYAR

The route

Faroe Islands–Scrabster

Faroe Ship has established a route to Scrabster in Scotland especially intended for export of iced fish and fillets from the Faroe Islands to the British and European markets.

The Faroe Ship vessel leaves the Faroe Islands late Friday evening and arrives in Scrabster about 18 hours later. This is the latest weekly departure for fresh fish export from the Faroes. In addition, it gives exporters the advance of reaching Boulogne in France with their goods Monday morning before work starts.

SKIPAFELAGIÐ FØROYAR • FAROE SHIP

Útbjóðing av undirgrund setir stór krøv til umsiting og politisku leiðararnar

– Í hvønn mun undirgrundin á føroyskum hondum verður ein lukka er treytað av, at føroyingar fáa eina góða skipan, at lønsemi verður í, og at føroyingar megna at umsita alt hetta skilagott, sigur Jørgen Nørgaard

Jan Muller

Hann etur Jørgen Nørgaard Navn hansara gongur aftur í flestu av teimum nevndum og samráðingum, sum hava til knytt til føroysku undirgrundina og arbeiðið at tilrættaleggja eina føroyska oljuyvinnu. Hann var við dansku megin samráðingarbörðin, ta føroyingar royndu at lara undirgrundina vurtikna, og hann er við føroysku megin samráðingarbörðin, nu roynt verður at sannføra bretar um eina nýja línju. Hann er ein av hovudsarkitektunum aftanfyri komandi oljuleggvini.

Socialurinn hevur tosað við hann og spurt, hvør hansara lutur er og hevur verið í øllum hesum málum

Verið við frá fyrst í 80-unum

Longu ta arbeiðt varð við at lara eina avtalu um undirgrundina millum Føroyar og Danmark var Jørgen Nørgaard við í einum dansk føroyskum nevndararbeiði, har roynt varð at seta upp á eina møgulega loysn á politiska spurninginum um undirgrundina.

Hetta arbeiðið rendi seg fast í 1991. Ta var tað, at taverandi lögmaður Athi Dam og Poul Schlüter forsætisráðharrin tóku vör og tordi tað til politisku seimjuna á heysti 92.

Annars siggja vit navnið Jørgen Nørgaard longu miðskeiðis í 80 unum ella rættari í 85 ta føroyski landgrunnurin varð designeraður. Hetta var eitt mál, sum var undir fyrri ræking longu í 83 og 84.

Samtíðis sum arbeiðt var við designeringini varð avgreitt at gera eina jarðfrøðiliga kanning, sum snúði seg um at lara lyst viðurskiftum á landgrunninum við og víðiliga og at lara til vegar teir nýggju upplýsingarnar, sum skuldu hjalpa ríkinum at kunna verja krovini til landgrunnin best møguligt.

Uppgavan ta var serliga at lara lagt lunnar undir eini góðri argumentation fyrri føroysku krovunum á Hatton Róckall haslettanum. Har er tað nevnliga ein spurningur um geologi meðan tað millum Føroyar og Bretland er ein spurningur um geografi.

Ta avtalan varð gjord í 1992 um at gera undirgrundina til føroyskt sermál varð eisini

samtíkt, at dansk ekspertisa framhaldandi skuldi trøystast í arbeiðinum uppa eina kolvetnisloggavni.

Av tí at Jørgen Nørgaard longu ta hevði verið við í samráðingunum sum embætismaður í fleiri ar var naturligt, at hann varð boðin føroyingum at hjalpa til við arbeiðinum hjá Oljuraðleggjarnevndini.

Hann var sostatt longu við í tí fyrstu Oljuraðleggjarnevndini frá januar til juni 1993. Og síðan aftur í 1994, ta næsta nevndin varð sett í tóðni millum hesar báðar var hann eisini við í einum arbeiðsbólki, sum gjordi arbeiðið í sambandi við tær fyrstu forkanningarnar.

Jørgen Nørgaard ma ut fra hesum sigast at vera tann dan og kanska eisini tann í øllum kongarikunum, sum hevur verið í mest við í øllum spurningum um føroysku undirgrundina.

Ikki bílsin

Vit spurdu fyrst Jørgen Nørgaard, um hann atti nakran lut í tí avtalu, sum varð gjord við Schlüter?

Tað er kanska ov nóg sagt. Tann politiska avtalan, sum varð gjord millum lögmann og forsætisráðharran kom í lag orsakað av tí embætismannaarbeiði, sum rendi seg fast í 89 men sum kortini var grundarlagið undir tí avtalu, sum varð gjord.

Kom tað ovari á teg, ta Schlüter gjordi av at lara føroyingum undirgrundina?

Tað gjordi tað, tí eg hevði ikki roknað við, at fundurnir, sum var í september tað árið, for at enda sum hann gjordi. Men eg haldi ikki eg gjordist so bílsin, tí tað var ein fortreyst fyrri, at sakin kundi verða endaliga loyst, at hon kom at siggja soleiðis ut Meðan tað frammanundan hevði verið nóg stírið um hetta málið gjordi avgerðin hjá Schlüter, at larað var um tað og hevur verið tað síðan.

Jørgen Nørgaard heldur einki loyð vera í tí, at danir her møguliga lata stor virði til føroyingar einsamallar at umsita. Tí, sum hann málber seg. Tað, sum er gott fyrri Føroyar er eisini gott fyrri Fíkidi.

Avtalan greið nokk

Tað hava verið røddur frammi í

Jørgen Nørgaard, sum starvast í danska orkumálaráðnum, men er við í tiltættaleggjngini av oljuútviklinginum í Føroyum heldur tað vera eina stóra avbjóðing at vera við til at gera eina góða skipan fyrri Føroyar

Føroyan um, at avtalan als ikki gevur okkum fullan rætt yvir møguligt ríkinum undirgrundin. Ein stórir partur av um tókunum fer at enda hjá donum.

Avtalan frá 1992 er greið nokk. Hon koyrir eltr modellinum í heimastyrilogum og er at meta sum eitt føroyskt sermál. Innitokurnar frá virkseimum lara í landskassan. Men nakað annað er, at kemur tú inn í ein positivan utvikling. So kann tað lara tyding fyrri blokkestuðulin og fyrri alturrindan av skuld oslr. Haratrat liggur kompetancan í øllum oljumálum í Havn.

Uppa fyrirspurning um hetta er ein góð avtala fyrri Føroyar sigur hann, at tað ma tíðni vísa.

Hetta er ein avtala, sum sigur, at tu hevur ikki bert látið føroyingum landgrunnin og undirgrundsraðtindin innan fyrri territorialarvatn men eisini innan fyrri alt megin landsgrunsokid. Tað haldi eg ut fra altjóða metum er ovanligt. Nógva staðin hava deilstatir í ríkinum bara rættin ut til landgrunsmarkið. So ein ma siga, at desember 92 avtalan er ein sera ovanlig avtala, sum skuldi givið Føroyum nógvar møguleikar.

Einki við EU at gera

Tað eru teir, sum haldi, at avtalan varð eitt taktiskt stíg frá danskari síðu at haldið føroysku undirgrundina uttan fyrri eina komandi EU reglu fyrri harvið at fyrrireglun, at virkseimum í føroysku undirgrundin skuldi koma undir somu reglur sum í EU. So kann eitt einstaka landið ikki kann favorisera sin ulnað ol.

Ta henda avtala varð gjord vorðu Føroyar uttan fyrri EU og tí var ikki talan um, at nakað EU direktiv á nakran hátt kundi lara tyding fyrri Føroyar. Ta Føroyar ikki eru við í EU, so kann eitt direktiv heldur ikki lara nakra avirkan fyrri Føroyar.

Men aðrenn avtalan varð gjord, var føroyska undirgrundin ju ikki føroysk. Hon var danskt mál. Kom nýggja EU direktiv at galdra fyrri Danmark, so kom tað varð eisini at galdra fyrri føroysku undirgrundina, ta Danmark ju átti hana?

Hesum er Jørgen Nørgaard ikki samdur í.

Fara vit aftur til 91 og vit myndu okkum, at vit ta høvdu fingið EU direktiv, so hevði tað ikki fingið nakra avleiðing fyrri Føroyar ella ta laggavni, sum kom at galdra, tí Føroyar eru uttan fyrri EU. Tí ma eg siga, at EU perspektivið hevur einki praktiskt plass í teimum metingunum, sum vorðu gjordar. Føroyar eru uttan fyrri EU.

Jørgen Nørgaard sigur, at hóast talan var um eina ríkislog, so var hon ikki umlatað av EU reglum, ta hon bert víðvikur Føroyum.

Grønlendingar ynsku ikki føroyska loysn

Hvat heldur Nørgaard so um føroysku avtalan um undirgrundina sammett við ta grønlandsku?

Ta avtalan varð gjord í 92, so voru tað kanska fleiri, sum roknaðu við, at grønlandingar foru at seta krov um at lara sine avtalu broytta og til at líkjusti føroysku. Men hetta ynskti grønlandingar ikki av tveimum orsokum serliga. Fyri tað fyrsta tí grønlandingar ta skuldu gjalda kostnaðin fyrri at utvikla sine undirgrund og harnæst skuldi ein eisini bæði fyrstingarlaga og politiskt klára at lyfta uppgavuna. Ut fra hesum ynsktu grønlandingar ikki eina føroysk loysn.

Í hvønn mun undirgrundin á føroyskum hondum verður ein lukka er treytað av, at føroyingar fáa eina góða skipan, at lønsemi verður í, og at føroyingar megna at umsita hetta skilagott.

Megna ut tað?

Eg ma siga, at til í dag hevur tað gingið sum tað skal og er sett upp. Vit fingi fyrst skapt eitt löggrundarlag fyrri forkanningunum, og nu eru vit í ferð við at fyrrireglur fyrri víðari.

kannungum. So til dagin í dag er tað gingið, sum ein kundur vonað tað.

Jørgen Nørgaard vísir to a, at einasti veruligi vaxin í øll um hesum málinum er tann óloysa marknaðarættin við Bretland.

Jørgen Nørgaard sigur, at vit to ikki vita, hvussu gongdin verður, tí hetta er standa fyrri einum útbjóðingarmálar settu stovur krøv ikki bert til umsitningina men eisini til politisku leiðararnar, tí tað eru teir, sum skulu taka avgerðirnar. So má tann vísir á, at í avtalan verður tóttu avgerðirnar.

Tilboð frá dønum

Vit spurdu Jørgen Nørgaard, hvussu tað ber til at hann sum danskur embættismaður situr í eini lóroyskari. Óhúradleige mgarnevd, nú undirgrundin er svirttikin til lóroyski sermal?

Hann vísir á, at í avtalan frá 1992 var ein grein sum segði, at lóroyingar skuldu hava møguleika til at brúka danska ekspertisú.

– Eg luttaki tí í arbeiðinum sum eitt tilboð frá danskari síðu, soleiðis at lóroyingar kunnu fáa aðgáan av tí vitan eg havi. Landsstýrið rindar to ferðutreiðslurnar í sambandi við hetta arbeiðið.

Uppa fyrispurning um ein Jørgen Nørgaard ikki eisini kann tulkast sum eitt amboð hjá eini danskari stjórn at styrka ella, í hvussu so er at fylgja útviklinginum á okinum í Føroyum vísir hann avgerður aftur, at hann skal upplást sum ein danskur trúgvarstútur í Føroyum.

Mín uppgáva er reint fálkig. Jørgen Nørgaard vonar annars, at hansara vitan kann koma væl við hjá Føroyum. Hann heldur seg hava nøgva vitan um oljuleggjavur og treyri fyrri útbjóðing, sum kunnu koma væl við hjá lóroyingum. Hann hevur sjálvur verið við ta líknandi viðurskifti hava verið avgjørd í Danmark og hevur tí drúgvur royndir á hesum øki um.

Føling við hvat hendir

Men er tað ikki so, at við at hava ein danskan embættis mann við í øllum arbeiðinum her, so hevur danska stjórnin eisini atgongd til allar teir upp lýsingar hon vil hava, og hvarvið verður hon væl eisini at standa stærkari í samráðingum við lóroyingar um oljuleggjavur skuld og annað?

– Tað er greitt, at stjórnin við meg hevur eina føling við hvat hendir. Men hvarvið er hon bara betri orienterað, eini hon samstans verður við tað, so ikki.

– Tað er greitt, at stjórnin við meg hevur eina føling við hvat hendir. Men hvarvið er hon bara betri orienterað, eini hon samstans verður við tað, so ikki.

Marknaðarættin

– Tað hevur stovur byrjan. Ikki ferr ein fyrri í 1996, sum gongdi samráðingarnar tað vori seinni breitt, sum toku stig til at fara undir samráðingarnar.

Jørgen Nørgaard sær bretska stovuna soleiðis, at síðan teir hava rokkað úrslitum av kann inginum vestan fyrri. Hetta er tað mark soleiðis at kann ingur kundur gerast heilt tí uppi lóroyska markinum.

leiki fyrri, at danskar avgerðir í fyrri Føroyar tyðandi málinum byggja á informator frá tínum arbeiði?

– Slíkar avgerðir frá politiskari síðu krevja ikki serliga vitan. Tí eru teir avtalar gjørdar útítan nakað serligt bidrag frá minari síðu.

Tu heldur sostatt ikki, at tann vitan á nakran hátt verður brúkt av danskum myndugleikum móti Føroyum?

– Nei avgjørt ikki.

– Hevur tu nakran hátt verið innkallaður av Føroyabólkinum at uttala teg um oljuleggjavur í Føroyum?

Forsætismalaráðið hevur fingið at vita á hvønn hátt eg eri komin uppi arbeiðið í Føroyum. Tað er so eisini gøgnum forsætismalaráðið at avtalan um okkara luttøku er komin í lag. Á tann er hátt er forsætismalaráðið á einum generellem støði viðfórniformerað um, hvat vit gera.

– Hevur tu havi nakað við Føroyabólkinum at gera?

– Nei eg havi ikki verið innur í Føroyabólkinum.

Jørgen Nørgaard vattar to, at Føroyabólkinum hevur biðið um upplýsingar um á hvørjum støði arbeiðið var á.

Hann havi eg so kunnað greitt frá at juni frageiðingin í 93 varð latin myndugleikum, at ein forkanning for at koma ósfr. So tann vanligu upplýsingin um, hvussu arbeiðið gekk eri eg biðið um at geva og havi givið. Men tað merkir so ikki tað sama sum at ein hevur áhuga fyrri, hvørjum löysnum vit arbeiða við. Tað fálkiga í hesum og tann politikk, sum leggjast skal upp til er eitt máll, sum eg luttaki í á jøvnum fotti við kollegar minar í Bøðleggingarnevndin.

Kolvætnisloggávan ein tyðandi fortreyt

Jørgen Nørgaard er so eisini við til at gera uppskot til ein kolvætnisloggávu. Ella rættari, hann er primus motor í hesum bópinum. Hann vísir á, at loggávan er ein fortreyt fyrri at tað skiljandi, at lóroyingar vilja hava eina löysn, tí sum nu er, so eru óki, sum lóroyingar halda seg eiga, men ikki sleppa at kanna, tí tey eru partur av osemjuna. Haraldrat kemur í hvita ókið, sum eingin av portunum hevur löysi at bora í. Seinsniskar kanningar kunnu kortint gerast í hesum okinum. Men soleing tað ikki slepst viðari við bering, so kunnu seinsnisksu kanningar úrslitini ikki brukast til nakað stókkligt.

Vit spurdu Jørgen Nørgaard um tað er skilgott av lóroyingum at halda last um eina móðing.

– Persónliga má eg siga, at hetta er tann rætta støðutak um. Eg truga uppi ta lóroyisku sakina í hesum máli. Skal ein velja millum at taka seg eitt sindur aftur frá eini móðing og at fara til Haag við málinum, hvat hevði tú ta rætt til?

– Til tað er at siga, at hetta er ein sera tyðningarmikil politisk avgerð, sum eg ikki óstímar at leggja meg ut í her. Tað mágu vera landsstýrið og lóroyingur sum taka ta avgerðina.

Jørgen Nørgaard hevur eisini verið við til líknandi samráðingar millum Danmark og Svørki. Ta tok tað tveir mánaðir, at finna eina löysn, men ta var eisini ein politiskur vilji frá báðum síðum at finna eina slíka.

Jørgen Nørgaard er so eisini við til at gera uppskot til ein kolvætnisloggávu. Ella rættari, hann er primus motor í hesum bópinum. Hann vísir á, at loggávan er ein fortreyt fyrri at tað skiljandi, at lóroyingar vilja hava eina löysn, tí sum nu er, so eru óki, sum lóroyingar halda seg eiga, men ikki sleppa at kanna, tí tey eru partur av osemjuna. Haraldrat kemur í hvita ókið, sum eingin av portunum hevur löysi at bora í. Seinsniskar kanningar kunnu kortint gerast í hesum okinum. Men soleing tað ikki slepst viðari við bering, so kunnu seinsnisksu kanningar úrslitini ikki brukast til nakað stókkligt.

Jørgen Nørgaard hevur eisini verið við til líknandi samráðingar millum Danmark og Svørki. Ta tok tað tveir mánaðir, at finna eina löysn, men ta var eisini ein politiskur vilji frá báðum síðum at finna eina slíka.

Marknaðarættin

– Tað hevur stovur byrjan. Ikki ferr ein fyrri í 1996, sum gongdi samráðingarnar tað vori seinni breitt, sum toku stig til at fara undir samráðingarnar.

Jørgen Nørgaard sær bretska stovuna soleiðis, at síðan teir hava rokkað úrslitum av kann inginum vestan fyrri. Hetta er tað mark soleiðis at kann ingur kundur gerast heilt tí uppi lóroyska markinum.

er tað skiljandi, at lóroyingar vilja hava eina löysn, tí sum nu er, so eru óki, sum lóroyingar halda seg eiga, men ikki sleppa at kanna, tí tey eru partur av osemjuna. Haraldrat kemur í hvita ókið, sum eingin av portunum hevur löysi at bora í. Seinsniskar kanningar kunnu kortint gerast í hesum okinum. Men soleing tað ikki slepst viðari við bering, so kunnu seinsnisksu kanningar úrslitini ikki brukast til nakað stókkligt.

Vit spurdu Jørgen Nørgaard um tað er skilgott av lóroyingum at halda last um eina móðing.

– Persónliga má eg siga, at hetta er tann rætta støðutak um. Eg truga uppi ta lóroyisku sakina í hesum máli. Skal ein velja millum at taka seg eitt sindur aftur frá eini móðing og at fara til Haag við málinum, hvat hevði tú ta rætt til?

– Til tað er at siga, at hetta er ein sera tyðningarmikil politisk avgerð, sum eg ikki óstímar at leggja meg ut í her. Tað mágu vera landsstýrið og lóroyingur sum taka ta avgerðina.

Jørgen Nørgaard hevur eisini verið við til líknandi samráðingar millum Danmark og Svørki. Ta tok tað tveir mánaðir, at finna eina löysn, men ta var eisini ein politiskur vilji frá báðum síðum at finna eina slíka.

Kolvætnisloggávan ein tyðandi fortreyt

Jørgen Nørgaard er so eisini við til at gera uppskot til ein kolvætnisloggávu. Ella rættari, hann er primus motor í hesum bópinum. Hann vísir á, at loggávan er ein fortreyt fyrri at tað skiljandi, at lóroyingar vilja hava eina löysn, tí sum nu er, so eru óki, sum lóroyingar halda seg eiga, men ikki sleppa at kanna, tí tey eru partur av osemjuna. Haraldrat kemur í hvita ókið, sum eingin av portunum hevur löysi at bora í. Seinsniskar kanningar kunnu kortint gerast í hesum okinum. Men soleing tað ikki slepst viðari við bering, so kunnu seinsnisksu kanningar úrslitini ikki brukast til nakað stókkligt.

Vit spurdu Jørgen Nørgaard um tað er skilgott av lóroyingum at halda last um eina móðing.

STEPHANSSONS HÚS

We are an ambitious PR & advertising agency. You're a customer also ambitious and with something in mind. You want to say something and we know how, when and where.

What's it really like working with us?

... full colour, pages and people...
... We would never dream of doing this job if we didn't like dealing with all sorts of people. Personal skills are crucial, we want confident and satisfied customers with presence and visions.

STEPHANSSONSHÚS SpA • Kongubryggen • FR-100 Tórshavn • Tel. +298 14291 • Fax. +298 16454 • e-mail: stephans@olvirvit.fo

Flúgv inn í **framtíðina** við Atlantic Airways...

Atlantic Airways er tjóðarflugfelag færoyinga, og við nýggju ára royndum í flogferðslu eru vit til reiðar at taka við avbjóðingunum, sum koma við **frálandavinnuni**. Felagið hevur dyggar royndir, bæði tá tað snýr seg um flutning við flogfari millum lond, og tá um ræður flutning við tyrlu. Okkara mál er at veita **bestu og dyggastu** tænastruna við Færoyum sum miðdepli.

Atlantic Airways

guest editorial.....

Could take time

By Jeremy Cresswell - Energy Correspondent, Aberdeen Press and Journal, Scotland

I sometimes wonder what you, the Faroese, really think of the British. In general trade, we appear to be viewed as the lesser of the two evils when compared with Denmark but, when it comes to oil, we are seen as greedy and grasping.

I am of course referring to the debate over where to draw the Continental Shelf boundary between the two island communities - a dispute that seems to have been going on forever.

While finding a solution seems now to be a priority in the Faroe Islands, it would be wrong to assume that the UK is starting to treat the issue with any degree of urgency. That would be asking too much.

For one thing, we have a general election in May, when the Labour Party appears nearly certain to oust the Conservative administration after some 18 years in power.

Even if the polls are adrift in terms of the percentage of votes each party might capture, Labour is now so far ahead of the Tories that they must surely sweep them aside.

This would mean a different crop of politicians who are certain to unsettle the Civil Service, including those at the Foreign and Commonwealth Office who are currently responsible for handling the British side of negotiations with Denmark.

There has been some debate

in the UK of late about just how much blood letting there might be in the various departments. Civil servants are supposed to be impartial but this seems unlikely given the length of time the Tories under Thatcher and Major have been in power.

So, unless agreement is miraculously reached in the next few weeks between Westminster and Copenhagen, then everyone will probably be in for a long wait, and that includes the many multi-nationals now keen to explore the White Zone.

A Labour administration would have to go through a settling down process first before it really starts to make decisions and there is a view that many of its policies will be little different to those currently in place.

It has often been said that the Labour administration in power at the time the North Sea was parcelled up was in too much of a haste to get a deal and gave too much away to Norway. Labour would not wish to repeat the same mistake.

It is all very well current UK Energy Minister Lord Fraser of Carmyllie saying on December 17 last that a White Zone agreement would be reached, though he didn't say when. He simply will not be around to have any kind of say after the election and, in any case, it is a matter for the Foreign Office, though liaison with the Department of Trade cannot be ruled out.

But I admit to being totally baffled by Fraser's references

to the median line and I quote: "Negotiations continue, but I know how strong interest is in the area and every effort will be made to open this to (exploration licence) applications (by oil companies) at the earliest date after the median line has been agreed with the Faroese."

Turn to a dictionary and one discovers that the word median means half way. This is what it has always meant to British and Faroese fishermen... a common sense line drawn between the two communities. This is the basis of the Geneva Convention guidelines which led to the equitable compromise over where to draw the fishery boundary between Faroe and the UK.

Shrewd as he is, I fear Lord Fraser may have misused the word, as Britain has so far stubbornly refused to acknowledge the simple formula, preferring something more complex giving it a far larger slice of the cake that the Faroese naturally believe it is entitled to.

From time to time, I have highlighted just how bizarre this would be. Imagine Faroese fishermen denied access to their own grounds by UK installations and their associated 400m safety exclusion zones.

Would this then lead to Britain tabling a demand for renegotiation of the fishery boundary to bring it into line with the mineral resources fence?

Were that to be the case, then it would be virtual war out there in the Faroe Shetland Channel.

Jeremy Cresswell

No wonder your political cartoonists have had a field day with us, the Brits. Frankly, we deserve it.

But if, just if, Lord Fraser really meant what he said, then surely an agreement could be reached very quickly, though Rockall, which the UK claims sovereignty over, could prove a sticking point.

It is far from clear what if any influence the multi-national oil companies will have on the outcome. They have, of course, been lobbying to get a deal and are very keen to set their teeth into the White Zone.

Keenest of all must surely be BP, with Shell a close second. They have the licenses for what is generally regarded as the juiciest UK Atlantic Frontier acreage and the best finds

made so far are tantalisingly close to the White Zone.

Foinaven is about to come onstream. Now more than a year late and \$200million over budget, BP hopes for first commercial oil towards the end of March, barring further problems. Schiehallion will be next, though the start date has been pushed back into 1998.

Both are close to the White Zone, but not as infuriatingly close as Conival, about which nothing has been disclosed by BP since its discovery was rumbled by myself in October 1994. However, the field has found itself onto oil and gas charts and is widely believed to be a huge gas/gas condensate deposit.

But Conival appears to have been the last big find, though various operators have 'tight holes' in their portfolios. Influential oilfield publication Drilling Weekly judged 1996 to be a poor one in terms of Atlantic Frontier exploration and expressed the hope that 1997 turned out to be better... for the oil industry's sake.

In that case, Mobil had better pull the rabbit out of the hat with its ambitious project to drill two wells in the Faroe Shetland Channel at a water depth of around 1,500 metres using the world's largest semi-submersible drilling rig.

Problem is that the Jack Bates was seriously damaged on February 23 when it struck an uncharted submerged object while under tow. It remains to be seen what the impact on the programme will be as the rig has to go into a shipyard for upgrade work anyway. So it may be possible to deal with the repairs in parallel and start the first well as planned... in May.

Jack Bates is a vision of what might be and it will be working just about as close to the White Zone as it is possible to get. Its very presence so close to the Faroes must surely be a source of much encouragement—and frustration.

16

10. januar 1995:

Tíðindi vilja vera við, at politikararnir skulu yvirtaka marknesamsráðingarnar millum Føroyar og Bretland

- Welcome!

claus reistrup

At útbúgva seg til oljuvinnuna

I hesari grein verður nomið við nokur sjónarmið viðvíkjandi utbugvingum til oljuvinnuna, sum bæði einstaklingurin og politiska skipanin mugu taka støðu til, um ella tað vit læt eina oljuvinnu.

Greinin víðger 2 høvuðstættir, nevniliga utbugvingar, sum vanligu eru partur av ella framhald av einari utbugvingargongd, sum tann lesandi er inni í, og utbugvingar, sum ein, ið arbeidir í vinnulivinum, nýtist at taka fyri at læt vinnuførleika til oljuvinnuna.

Vanligar utbugvingar

Sum utbugvingarnevndin, ið landsstýrismaðurin í skulamalum setti at utgerma utbugvingarteyrn í sambandi við eina møguliga oljuvinnu, gjørdi vart við longu í frageiðingum, at vit læt utbugvað folk sum eru før fyri at sita í teimum leifandi stovrunum. Og til tess krevst utbugving.

At utbugva folk á tí støði, tað veni seg verkfrøðingur búskaparfrøðingur ella samfelagsfrøðingur, tekur í minsta lagi 5 ár, og herumframt skal viðkomandi eisini hava verkligar royndir fyri at læt neyðugt

vinnuligt innlit. Hetta merkir m.a., at ungfólk sum í dag ganga á miðnamsutbugving, mugu kunnast um utbugvingarmøguleikar, ið geva førleika í oljuvinnuni.

Umráðandi er eisini, at fleiri ungfólk, sum longu eru í hægri framhaldslestri, taka læri greinir ella snara lesturnar hjá sær soleiðis, at tey eftir lokna utbugving hava vinnumøguleika eisini í oljuvinnuni.

Utbugvingarstovnararnir eru fleiri, sum ungdomurin kann læt inn á, hka mikið hvar slag av utbugvingum talan er um. Serliga er tað to av átuga at hyggja at utbugvingum í Stóra Bretlandi og í Noregi.

Fyrirmyndin við at læt til Stóra Bretlands er, at tann lesandi fær enska málið sum hjavinning í lestrinum. Hinvegin skulu føroyingar, av tí at Føroyar eru úttan fyri ES, rinda gjaldsskúlagjald, ið er millum 3 og 4 ferðir so høgt sum hjá einum lesandi úr einum ES landi. Skulu vit gera okkum von um at senda nóg fleiri til Stóra Bretland í utbugving, er alneyðugt, at Føroya Landsstýri sum skjøtast læt undir samráðingar við ES um eina utbugvingaravtalu.

At læt til Noregs hevur eisini

fyrirmyndir í sær. Málshga og mentanarliga eru vit tætt skyld við norðmenn, og utbugvingarnar í Norra eru meiri nærri skyldar við utbugvingar, sum vit kenna frammanundan. Herumframt skal einki skúlagjald latast.

Bæði tey, sum læt til Stóra Bretlands og til Noregs í utbugvingum, sum eru góðtiknar av ST í Danmark, hava sum danskir ríkisborgarar rætt til frá ST at læt utbugvingarstuði, ið rindar hvíkostráðin. Stúðingur læt to ikki til gjaldsskúlagjald.

Arbeidsmarknaðar utbugvingar

Ta ið talan er um at utbugva folk, sum er í vinnu, er hetta eitt mal, sum ma og skal loysast, og ongantíð ov skjótt. Typiskt er talan um folk, ið skulu umskulast nakrar vikur ella læt manaðar fyri at læt vinnu, men av tí at hesi folk ofta hava familju o.a., ber ikki til hjá teimum at læt í utbugving nakrar vikur við ongan løn. Herumframt skal eisini rindast fyri skeiðini.

Í frageiðingini til landsstýrismannin í skulamalum,

skeyt utbugvingarnevndin upp, at ein arbeidsmarknaðargrunnur varð settur á stovn, sum kundi loitað hesum eftir utbugvingartropulleika. Grunnurin skal í læt verða um stov av portunum á arbeidsmarknaðinum og av landsstýrnum, og hann skal taka av gerð um neyðugt skeiðsvirksemi, bæði í Føroyum, men eisini møguliga úttanlands. Pengar til virksema grunnsins skulu latast grunnum í d.samsvarandi lønarutgaldinum.

Ein tilhkur grunnur hevur møguleika at rinda skeiðsútrúðing hjá tí einstaka, ið skal umskulast, eins og veita honum endurgjald fyri mista løn í skeiðstíðini.

At gjavð hesum folkum um skulin/eftrutbugving hevði læt við sær, at arbeidsmegin í fyrstu atlogu hevði fingið hægri utbugvingarstöði, og sostatt eisini óktar møguleikar at fingið meiri burður, og í næstu atlogu var arbeidsmegin vorðin meiri líðilig, kundi útint fleiri ymskari arbeidsuppgávur í oljuvinnuni, er tað just folk við fleiri sløg av førleika (multi ple skills), sum ynski er um.

Vit vita, at nóg fleiri hugsa um at læt sær eina eftirutbug-

ving/umskuling, men so leingi figgarligi møguleikin hjá teimum ikki er til staðar, merkir tað, at tey hava ikki læt at ognar sær førleika, ið innan stutta tíð verður bæði teimum sjálvum og landinum til fyrirmynd. Tí verður heitt á politisku myndugleikarnar eins og partarnar á arbeidsmarknaðinum at læt hesa málið sum skjótast.

At enda eina lítla viðmerking um enska málið, ið er tað samskiftismál, sum verður brukt allastaðni í oljuvinnuni. At duga enskt væl og virðiliga er eitt "must" í framtíðini. Tí er eitt sera hugstoytandi at sigga í "Alti um nýggju folkaskúlag" at skotið verður upp, at undirvisingin í enskum ikki skal byrja fyrri enn í 6. flokki.

Við framhaldaroljuvinnuni huga er tað hugstoytandi at sigga eitt ailt, ið hugsar so lítið um framtíðarvinnu í føroyingum. Skulu vit kvaliferað vera við í oljuvinnuni - og tað haldi eg vit skulu mugu vit øll somu duga betri enskt, enn vit duga í dag, og grundarlagið skal leggjast í folkaskúlanum. Og tí ma hugsast framleitt, so næringarnir fyrri læt eina skipaða undirvising í enskum, enn teir læt í dag.

tíðindablaðið

sosialurin

Box 76,
110 Tórshavn

ÓKEYPIS

Sosialurin
rindar
postgjald

64

Undirritaði tekna seg sum haldara av Tíðindablaðnum Sosialinum, og fái blaðið 5 ferðir um vikuna

- Haldarar í Føroyum: 235,-/ársfj.
- Haldarar í Danmark: 425,-/ársfj.
- Haldarar í Danmark: 340,-/ársfj.
(5 bløð í senn)
- Onnur lond: Ymiskir prísir

Tað ber altíð til at gerast haldari og goldið verður bert fyri bløðini, ið eftir eru av ársfjórðinginum

Navn:

Bustaður:

Postnr. bygd/byur:

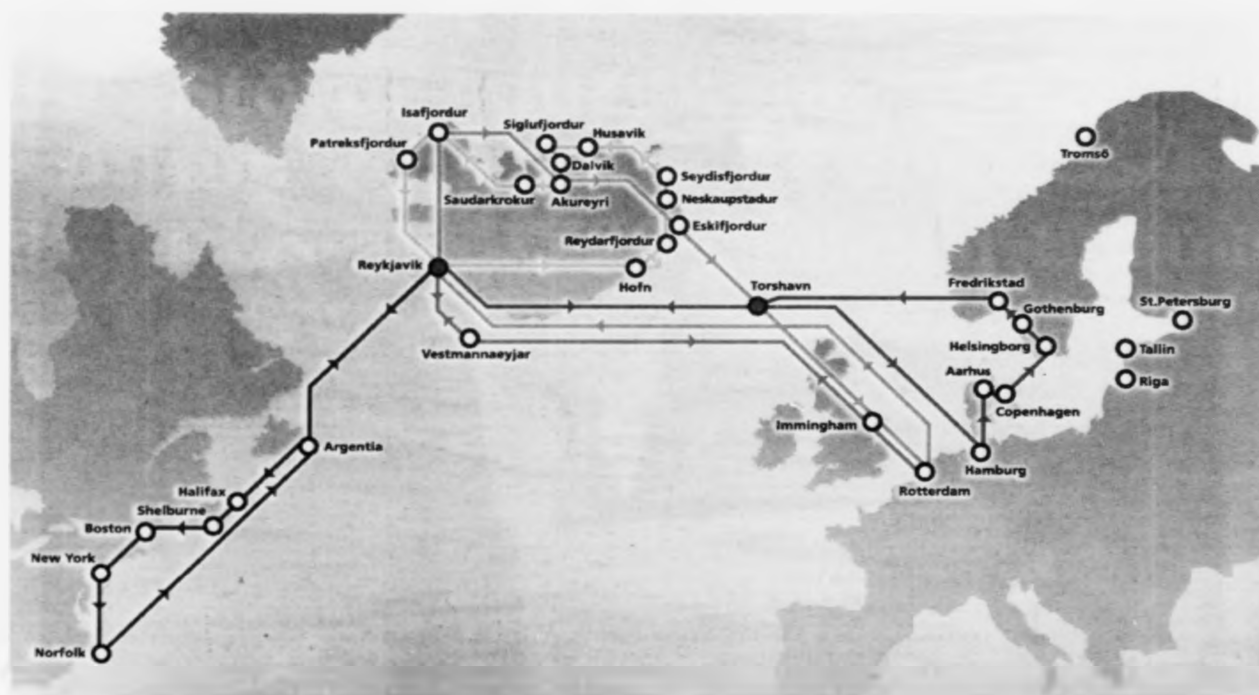
Tel.:

Undirskrift:

Vit eru har nakað hendir

Tekna teg sum haldara av Tíðindablaðnum Sosialinum

Transport Service Centre

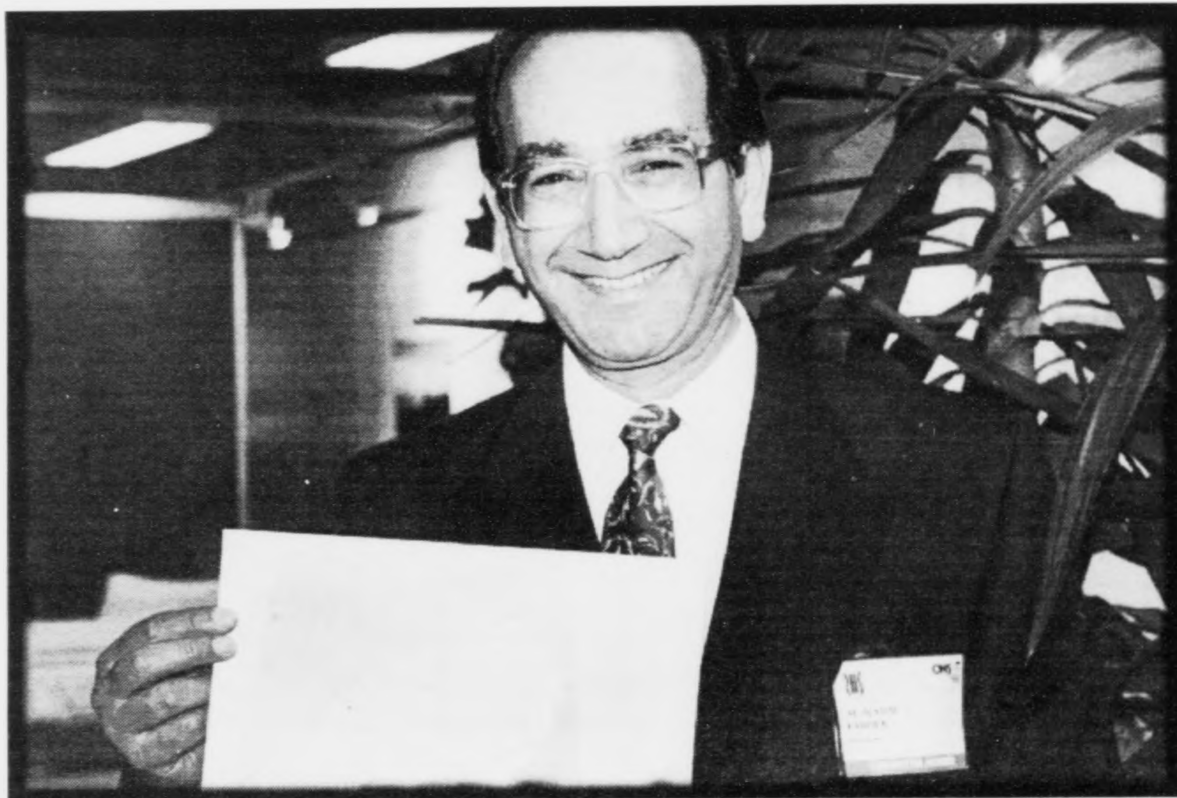
Tórshavn, the capital of the Faroe Islands, is the centre of Eimskip's operational network in the Faroe Islands. Apart from offering professional service for import, export as well as domestic transport, the Eimskip office in the Faroe Islands offers fully integrated transportation - ground operation, warehousing, coastal service, trucking and intermodal transport.

- Ship agency, service and own stevedoring
- Information technology
- Logistics services - warehousing, cargo handling and local distribution
- Modern equipment for handling of cargo and containers
- Add 800 professionals to your staff
- a whole team trained to find solutions

EIMSKIP

Tel. (+298) 19797 Fax (+298) 19755

Al-Kasim Farouk var við til at menna norska oljuvinnu:

Bert føroyingar sjálvvir kunnu stýra gongdini

Týðningarmesta kravið til oljufelagini eigur at verða, at tey eru kompetent og serios, heldur Al-Kasim Farouk, sum var við til at byggja upp karmarnar um eina norska oljuvinnu

Jan Muller

Al Kasim Farouk er navn hansara. Hann er føddur í Irak men hevur buð í Noregi stóran part av lívi sínum. Tað flúst í dag neyvan nakar norðmaður í oljuvinnuni, sum ikki hevur hoyrt navnið Al Kasim Farouk. Og tað er heldur ikki so lægt. Tí hetta er maðurin, sum norsk staturin norska oljuvinnan, nu í eitt mannamíni hevur brukt til at byggja upp karmarnar um eina norska oljuvinnu. Tað var við hjálp frá monnum sum honum, at lunnar vórðu lagdir undir eina norska oljuvinnu í 70-unum og 80 unum.

Í dag hevur hann sína egna ráðgevarafyrirtøku, og hevur hann eisini longu havt fleiri uppgávur í Føroyum. Lita vit nógur fa ar aftur í tíðina, so var Al Kasim Farouk ein tann

fyrstu utlendski oljuraðgevin, sum kom í samband við lør oyingar, ið tevjaðu olju.

Tað var felagið Kolan við Olaf Olsen, Liggjas í Bø, Arna Joensen oø, sum beyð irakanum til Føroya at kunna seg við vøðurskiðini her. Síðani hevur hann eisini verið ráðgevi hjá Oljuraðleggjarnnevndini í ein stökum fornum.

Tá umboð fyri Sosialin var við a oljumesuni í Stavanger í heyst nýttu vit høvi til at tosa við Al-Kasim Farouk, sum heldur enn legin vildi uttala seg um Føroyar og tess tilknýti til oljuspurningin.

Gerði eina rammulóg - farið ikki ov nógv í smálutir

Vit spurdu hann fyrst, hvønn tyding hann leggur í eina føroyska kolvetnisloggavu hvussu týðningarmikið er henda og hvussu neyv skal hon

vera frá byrjan av!

Avis grundleggjandi vøður skilti mugu standa í og verða sligin fast í lóggevuni, men de taljurnar ma ein kunna biða við. Ut frá norsku royndunum, so er just hetta so ometaliga týðningarmikið, at tu ikki fer ov langt ut í smálutir við regl um oø. Somuleiðis mugu tey grundleggjandi prinsippini fyri eina lisenstundu verða greið. Er tu klökkur av tí stóra á huganum fyri tí føroyska økinum?

— Nei í veruleikanum ikki. Tí í og við at fund eru gjørd a bretsrum øki, so er hesin á hugi væl skiljandi. Al Kasim heldur sjálvur, at tað er gøður møguleiki fyri, at olja er í føroyskum øki.

Klárar føroyska samfelgið eina so stóra avbjóðing, sum bert nokur fa stór oljufund kunnu vera orsøkin til?

— Tað vil verða ein avbjóðing men eftir minum tykki ein gøð avbjóðing. Tað skulu ikki gerast noyv fund, aðrenn hetta kann hjálpa føroyska samfelaganum.

Hvørgi krav eiga vit at seta oljufelagunum, sum vilja arbeiða her?

— Tað týðningarmesta kravt

til oljufelagini er, at tey eru kompetent og serios.

Men er tað ikki munur á oljufelagum?

— Tað vil altíð vera ein nyancomunur, men tey flestu alþjóða oljufelagini haldi eg líva upp til tað, tu kundt ynskt tær av teimum.

Men hvat sigur tu til tær røddir, sum ávara móti oljufelagunum og siga, at hest bara hugsa um egnan profit?

— Eg haldi ikki, at hetta nýtist at vera nokur ring meting av oljufelagunum. Øll kommersiell feløg vilja generera profit, og eg siggi einki galið í tí. Tað er tí eisini sera týðningarmikið, at rolluuppbygging er greitt. Myndugleikarnir mugu ansa eftir, at oljuvirksemið sampakkar við tað samfelagið, har virkssemi skal fara fram, meðan oljufelagini leggja seg eftir tí tey duga, nevnliga at uppbyggja, byggja ut og framleiða olju, soleiðis at tey vinna pening. Men tá tey forvinna pengar, so elgur eisini samfelagið at vinna ikki bert pengar, men eisini tyðandi virði.

Oljan í land í Føroyum!

Hvat heldur Al-Kasim Farouk um spurningin at taka oljuna

upp a land í Føroyum?

— Tað verður ein spurningur um, hvat er mest lønandi. Er tað meira lønandi at flyta olju og gass til Bretlands, so eigur ein eisini at hava tað í huganum. Tað hevur nakað at gera við, hvussu leingi ein roknar við, at kolvetni fer at vara. Er talan um eitt stutt tíðarskeið, so haldi eg, at tu fer at leggja teg eftir ikki at tyngja samfelagið við einum ov stórum infrastrukturi. Men er hetta nakað, sum fer at vara leingi, so ma ein ganga ut frá, at tað kann vera av føroyskum áhuga, at arbeiðt verður frá føroyskum landaøki.

Vit spurdu Al Kasim, hvat land hann heldur kann vera ein gøð fyrmynd fyri Føroyar sum komandi oljuland!

— Eg haldi ikki, at Noreg er ein so vanalig fyrmynd. Noreg hevur dugað sera væl at handfara tilfeingið. Noreg hevur síðani Ekofisk varð funnið verið í eini sera hepnari stöðu, tað er ur lond eg arbeiði fyri, í Afrika og Asia td., eru ikki í slíkari stöðu, og ta ma ein vera fleksibul fyri at varðveita áhugan hjá oljufelagunum fyri økinum.

Men eg haldi í utgangsstøðin

um, at norsku royndirnar kunnu vera til stóra nyttu fyri Føroyar, men ein má taka hædd fyri, hvørjar ressursir ein roknar við til eina og hvørja tíð og síðani tillaga reglurnar og framgongshattin til veruleikan og ikki bert til ambitionirnar.

Al Kasim dylur ikki fyri, at tey trí stóru norsku oljufeløgini Statoil, Norsk Hydro og Saga eru framur góð feløg. Hann vil to ikki velja og vraka millum altjóða oljufeløgini, tí flestu av teimum er góð feløg.

Hann heldur, at tað kann hava týdning fyri Føroyar, at hava samstarv við megalstór heldur enn tey heilt stóru olju feløgini. Hann er to ikki visir í hesum, tí stóðin nýtist ikki at vera avgerandi.

Hvat heldur Al Kasim um hugskotið at stovna eitt lør oyskt oljufeløg svarandi til t.d. Statoil?

Eg rokn við, at tað fer at koma av sær sjálvum. Beint nú haldi eg ikki grundarlag er fyri tí. Men tað skaðir ikki um tit í utgangsstøðnum eru umbod áðir kommercielt við ognar þortum í virkseminum, sum so kunnu mennast víðari. Enda málið við at luttaka við ognar þortum landeilei er ikki bert kommercielt. Endamálið má eisini vera at læra seg olju virksemin. Um tað visir seg, at her verður nakað virksemin, so er ein longu komin í gongd og hevur fingið ein fyrinum.

Markið má koma upp á pláss

Al Kasim, sum hevur fylgt hald við gongdini í Føroyum hesi seinastu árin, heldur tað vera óheppið, at marknasparningurin ikki er loystur, nú olju

feløgini skulu til at rigga til at fara undir leiting av alvara. Hann heldur, at Hvíta økið millum Føroyar og Hetland er tað mest lovandi økið í løtuni. Men feløgini kenna seg ikki trygg, fyrr enn loðrøðiligu spurningarnir um markið eru loystir.

Hetta kann eisini koma at hava avirkan á fyrsta uttjóðingartilfarandi á lørøyskum øki heldur hann fyri. Treytirnar tu kanst seta oljufeløgnum í sambandi við eina loyvisgeving, kundu havt verið óðrvist, um tu hevdi lutt harradomi yvir timum øki. So tað eru bæði handilshg og politisk aspekti, sum koma við í eina slíka metan.

Ta eg vitjaði í Føroyum fyri nøkrum árum síðani helt eg fyri, at lørøvingar attu at brúka tðina fram móti eina loysn av marknatrætuni til at fyrirreika seg væl bæði fyrirsitingarlíga og ikki minst kommercielt. Soleið is at virksemin fyri tað fyrsta ikki er til nakran skaða fyri Føroyar, men helst so, at virksemin skapar tað ynska ar beitið og inntøkurnar til lør oyska samfelagið. Gongur ein ov skjótt fram uttan teir neyðugu karmarnar (v.s. uttan nok ur ambod so kann ein ikki vera visir í, at utviklingurin verður til samfelagssins besta.

Bert lørøvingar spjalar kunnu tryggja, at utviklingurin verður til landsins besta.

Vist stórt hegni higartil

Nú tu hevur verið við til at byggja upp norsku skipanina, hvussu heldur tu faroyingur klara seg?

Eg haldi tað er skeið at síga, at lørøvingar ikki vita,

hvussu tit skulu handfara olju spurningin. Tvørturímóti haldi eg tit hava handfarið hetta málið við stórum hegni, síðani eg tosaði við tykkum seinast (v.s. fyri 4-5 árum síðani). Tit hava brúkt hesa tðina skilagott við at sýga alla hugsandi vitan til sín. Hartil hava tit eisini útvegað tykkum neyðugu rað gevingina.

Eisini Kasim hevur verið rað gevi av og á. Hann var m.a. við til at gera raðtninglinjurnar fyri arbeiðið hjá oljuraðlegging arnevndini.

Hann dylur ikki fyri, at hann legu vil vera við til at byggja upp ein karm um eina komandi lørøyska oljuvinnu við teimum royndum, hann longu hevur ur Noregi.

Lát meg síga tað beinvegin, at eg leggi stóran dent á at kunna hjálpa einum granna. Føroyar standa Noregi so nær, at hetta minnur ikki sori um systursamfeløg. Tað eiga vit eisini at gloyma, og hetta er so eisini nakað, sum Føroyar eiga at kunna fáa nyttur ur sigur Al Kasim og heldur fram.

Eg siggi, at tit longu hava fingið til vega eitt regulverk og eina umsiting. Hetta er gott. Men tað er greitt, at loðrøðiliga stróð við UK má loysast so ella so. Haldi meg eisini skilja, at tit eru á veg til at skaffa tey neyðugu jarðfrøðiligu og geoljúska datumi, sum eru ein lortreyt fyri at skapa eitt um hvørvi, sum er neyðugt og her haldi eg, at lørøysku oljuyndugleikarnir í Alex Buvik hava fingið ein góðan mann sum raðgeva og sum tit fara at fáa nógva nyttu ur. Eg eri sera legin um, at tit hava fingið hann.

Noreg kann vera ein góð fyrimynd heldur Al-Kasim Farouk, sum heldur tey trí norsku oljufeløgini, Statoil, Norsk Hydro og Saga vera góð feløg.

Al Kasim heldur tað vera tydningarmikið fyri lørøvingar at hava fingið somu vitan sum tey feløgini, ið arbeiða vestan fyri Hetland. Tað einasta eg veit er, at folkini eg havi tosað við, hava verið professionell og tí haldi eg eisini, at tit hava fingið neyðugu upplýsingarnar. Tað er rætt at geva sær tð, men eg haldi tit hava givið tykkum góða tð. Med mindre der er specielle omstændig heder" haldi eg, at tit attu at verið komnir so langt, at tit voru tilreiðar at góðtaka eina

loggavu. Men tá tað er sagt, so er tað rætt, at tu mast ikki fara ov langt við loggavuni at byrja við netttup fyri at varðveita ein vissan fleksibilitet fyri harvið at móta ójovnum menningarmøguleikum. Vit vita ikki, um tit finna stor felt ella um tað verður stórar ahugi fra oljufeløgnum. Avis fundamental viðurskifti mugu laast uppa plass sum tað fyrsta sigur Al Kasim Farouk, sum legin tekur móti raðgevarauppgavum fra lørøvingum.

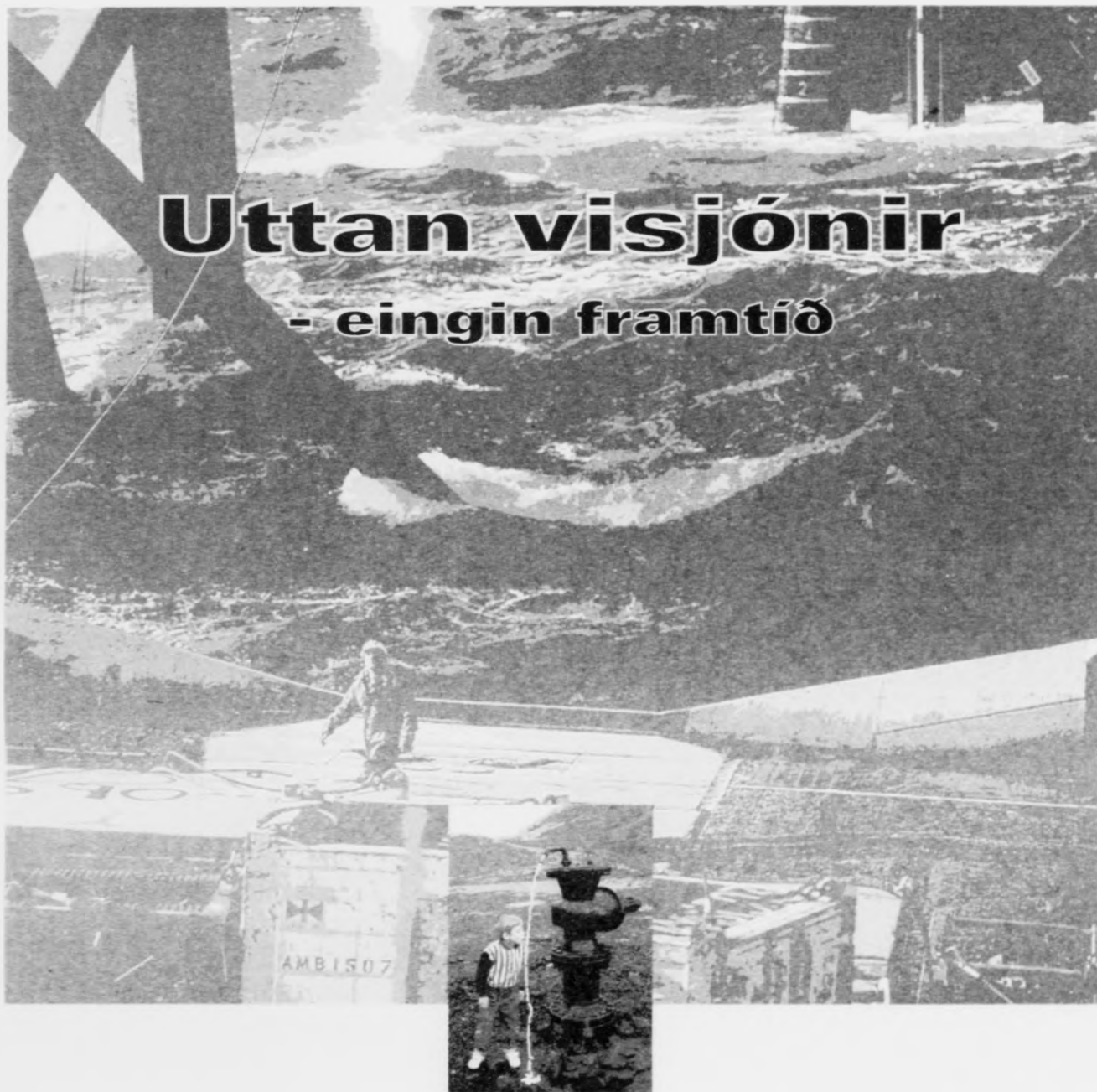

Føroya Banki hevur drúgv ar royndir í alitjóða peningastutningi, og hava vit luttikið í SWIFT netinum í fleiri ár. SWIFT stendur fyri Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication. Flest allir stórir bankar í heiminum eru við í hesum neti. Harumframt hevur Føroya Banki samskifti við fleiri enn 100 korrespondentbankar ymsa staðni í heiminum. Hetta merkir, at tú kanst flyta pengar skjótt úr Føroyum til onnur lond - og úr øðrum londum til Føroya.

FØROYA BANKI

Húsagata 3 Postboks 3043 TR 110 Torshavn
 TF 11370 LEX 15850 TEF 81227 Bankin
 SWIFT FØBOFX

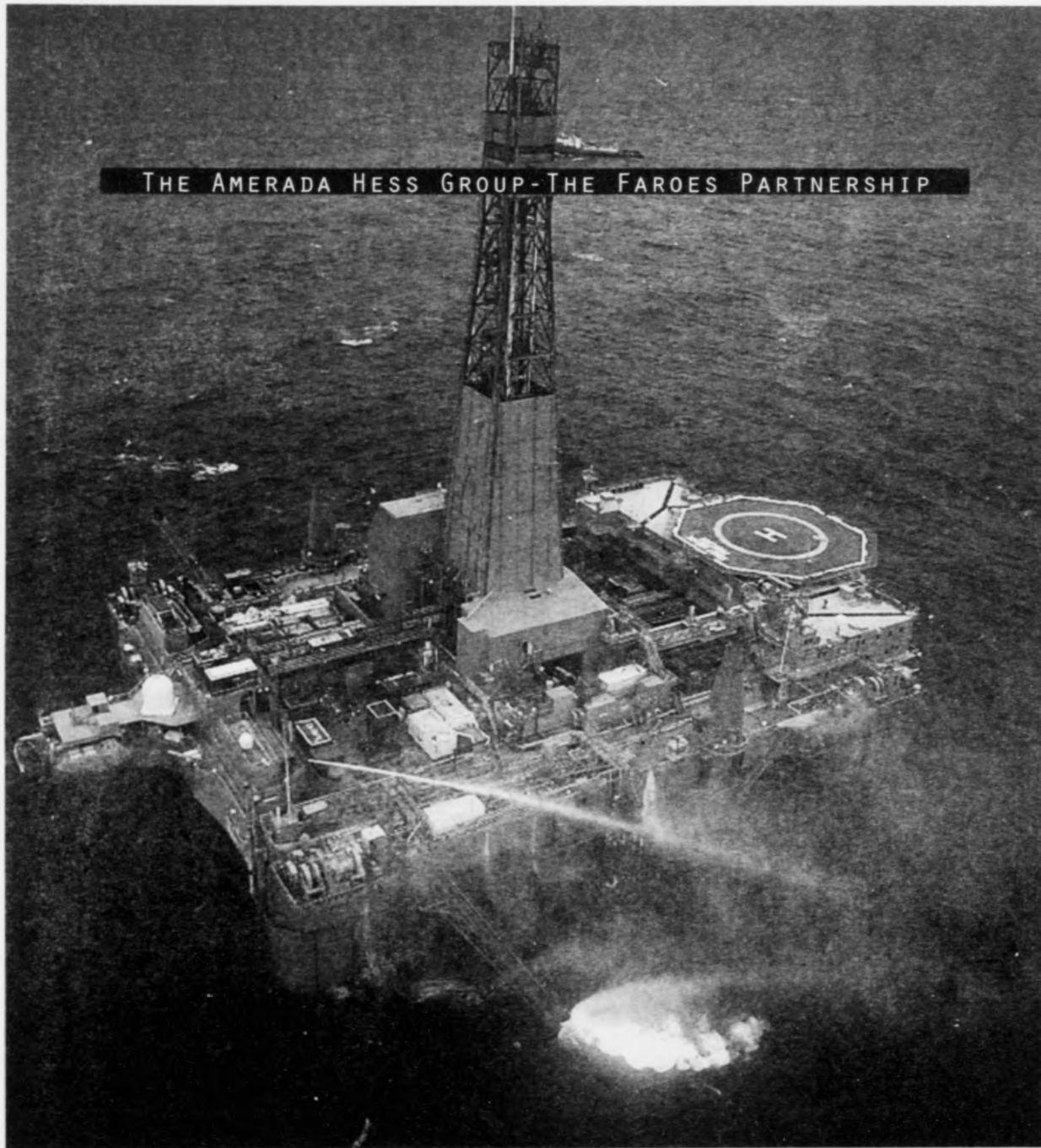
Uttan visjónir - eingin framtíð

- ▶ Føroya Oljuíðnaður hevur tikið stig til ráðstevnuna "Norðurlandahúsinum" fyri at vísa á, at oljuvinnan í og undir Føroyum er ein "loftgúr" veruleikur.
 - ▶ Endamálið frá Føroya Oljuíðnaði er at savna samskipa og utbreiða vitan um oljuvinnu og vinnu- og guleikar til allar limir sínar, so eisini at ein so breiður partur av samfelagnum, sum gjørligt, kann faa gagn av nýggjum vinnuvegum.
 - ▶ Einn er tað hópur av virkum, ið aftra seg í at halda seg til. Og tað er spell, tí vit eiga fleiri virkir, bæði stor og smá, ið hava neyðuga forleikan til at kunna koma sær upp í part.
 - ▶ Vit vona við hesum, at broddurin av tí duldarfulla og torskilda kann faast burtur úr fyrbrigdinum "Oljuvinna og Føroyar".
- Í hesum sambandi bjóðar Føroya Oljuíðnaður seg fram at vísa á nakrar av møguleikunum, og vit hava uttan iva svar uppá fleiri av tínum spurningum.
- Hevur tú ætlanir um at fara í holt við okkurt innan oljuvinnu ella bjóða okkurt fram, kunnu vit vísa tær á rætta viðkomandi at tosa við.

FØROYA OLJUÍÐNAÐUR

Rasmus Effersøegøta 30 - Tlf. 1 1864 - Fax. 1 72 78

THE AMERADA HESS GROUP - THE FAROES PARTNERSHIP

The Amerada Hess Group er eitt samtak av altjóða virkjum við nógvum kunnleika og royndum til at fara undir leitning eftir olju á færoyskum øki. Verða neyðugu loyvini latin av Føroya Landsstýri og leitingin eydnast, hevur samtakið til endamálið, at útvinna náttúruvæðing, Føroyum og samtakinum til gagns.

Samtakið leggur alstóran dent á, at menna samstarvið við Føroya Landsstýri, vinnulivið og annur færoysk áhugamál. Hetta samstarv fær avgerandi týdning í avbjóðingunum, ið koma innan jarðfræðisliga økið og fer at gera sitt til at færoyska vinnulivið fær bæði tryggjar vinnuguleikar og vinnuvegir. Eitt samstarv fer eisini at tryggja og varveita náttúruumhvørvíð, ið er so avgerandi fyri Føroyar.

Øll virkini í samtakinum hava nógvar væleydnaðar royndir aftan fyri seg. Virkini eru nýhugsandi, smidlig og ábyrgdarfull, og til reiðar at fara til verka við teimum viðurskiftum, ið eru galdandi á staðnum, fremst í huga.

Amerada Hess "Faroese" Ltd, 33 Grosvenor Place - London SW1X 7HY - Tel +0171 8232626

AMERADA HESS - LASMO

.....
suni á dalbe
samfelagsfrøðingur og
ráðgevi hjá suður-
vestur samtakinum

Ein føroysk oljuvinna – vanlukka ella bjarging?

Ta ið eg fyrri nokrum árum síð an las stjórnmalatróðir á Justu tute for International Relations við University of Leeds í Onglandi hevði eg í tí sambandi kennda Stjórnmalatrøðing David Beetham sum vegleiðara. Eg nýtti sjálvsagt høvi til at spyrja um nóg vmsk mál viðvíkjandi stjórnmalaspurningum. Beetham var um hetta mundi í gongd við at gera rættisfrøðingur fyrri eitt aht ið varð nevnt "demokrati sum stýris-skipan", eitt arbeiðið varð gjørt fyrri UNESCO. Um hetta sama mundi út í mottíðum í 1993, var folkaatkvøða í Russlandi um nýggja grundlóg. Tað var í hesum sambandi setti eg honum spurningin "Hvat særst tú sum tí størsta hóttauna moti demokratunum?" Eg hevði sjálvur hugsa mær til nógvar vmskar svarmöguleikar, eitt mi Islamisk fundamentalisma, nationalisma, krigg og sif ella móguliga eisini tann peningastyrki holmdalabimurur kundi metast sum ein tvøandi hóttaun moti folkaræðinum. Eitt sindur svart kom tað á meg, ta ið hann svaraði bæði stutt og greitt: "Globalt særð er tað ein *analfabetisma*, sum er størsta hóttaunin fyrri demokratunum".

Førleiki og innlit eru neyðugar fyrirtreytir fyrri eini miðvisari ávirkan

Ta ið UNESCO hevði heitt á David Beetham um at gera eitt aht um demokrati sum stýris-skipan, hekk hetta saman við einari miðvisari roynd hjá ST at "utflyta" demokrati sum svar uppá stýris-skipunarligar trupulleikar hetta ikki minst í tí sonevnda triðja heiminum. Uppgávan, at gera av hvør "lyk ilin" til eina væl-virkandi demokratiska stýris-skipan er, var sjálvsagt sera torlív men Beetham metti seg vera komin til ta heilt greiðu niðurstøðu, at um tí ikki hevur móguleika fyrri at lara nótandi innlit (t.d. ikki dugir at lesa) so eru tíni móguleikar fyrri einari miðvisari ávirkan ikki longur hlstaðar. Hansara argument er, at um gøðir móguleikar fyrri einum breiðum væl-virkandi sambandi í millum førleika, innlit og ávirkan ikki finnast í einum sam-felag, ja, so hevur tí heldur einki demokrati. Nu eru tað móguliga nógvar lesarar sum stulla sær spurningin, hvat hevur *global analfabetisma* við eina móguliga komandi lóroy-ska oljuvinna at gera?

Í hesum sambandi er tað er sjálvsagt ikki analfabetisma, í sjálvum sær, sum er verd at

bita merki í. Ta ið áhersla verður lögð á hetta fyrirbygd er tað tí at, globalt særð, er hetta tann størsta einstaka lóroying fyrri at samfelagsborgarin kann vinna sær nótandi innlit, so leiðis at hann sjálvur verður lóroying fyrri at ávirka avgerðir við víkjandi spurningum, sum eru tengdir at tilverugrundalagnum hjá tí einstaka. Tað er í hesum høpi, at sambandi í millum innlit, ávirkan og førleika gerst viðkomandi, eisini fyrri "vanliga" lóroying. Stóða Føroya í dag er, í stóran mun, ein søga um manglandi innlitu í, og ávirkan á, viðurskipti sum eru avgerandi fyrri okkara til verugrundalag. Vit sýnast at vera blivur serkon í at seta okkum sjálvi úttanfyri ávirkan, soleiðis at vit koma í eina stóðu sum vit ikki eru harrar yvir.

Hvat liggur í avtaluni millum Danmark og Føroyar um rættin til feroysku undirgrundina?

Avtalan um eina lóroy-ska yvir-tøku av undirgrundini skuldi verð sjálv grundalagði undir

eina móguligari komandi oljuvinnu í Føroyum. Vonandi er tað ikki so, at vit longu, vru okkara "haly loyniligi" avtalu við Danmark, hava spilt okkara móguleika at avgera hvussu vit vilja spæla okkara "kort". Vonandi hava vit ikki, á hendan hátt, givið donum einarrættin til allar tydingarmiklar avgerðir (eisini) ta ið tað soyr seg um eina móguliga komandi oljuvinnu í Føroyum. Ein odda grein í Sosialinum í fjór (tannr. 24/4) nart við hendan sama spurning.

"Spurningurin, sum vit í dag eiga at royna at svara, er hesin: hvat vil hesin tekstur (avtalan millum Føroyar og Danmark) í veruleikanum siga fyrri okkum lóroying og eina komandi oljuvinnu. Hvørjar positivar og hvørjar negativar avleiðingar hevur hann. Kann tað hugast at utlendsk felag, sum kunnur arbeiða bæði betri og biligari enn t.d. Maersk ella aðrar danskar fyrirtøkur rætt og slætt als ikki vilja vera við at bjóða, ta danskar konkurerandi fyrirtøkur longu frammanundan

hava fingið ein tyrimun. Og hendir tað, tosa vit so ikki um eitt danskt monopol uppá alla utbygging av lóroy-skari oljuvinnu eitt monopol har danur og ikki vit, avgerða kostnaðin og prisin. Soleiðis at "utluka" ella gera utlendsk oljufelag verri fyrri í kappingini merki tað ikki, at tað í síðsta enda verða vit lóroyingar, sum gerast taparar, tí tað, sum skuldi gera hesa menning bilgast og best, nevnliga kappingin, varð tikið burt við unrodda avtalu."

Úttan á nakran hátt, at mala í... á vegg, er tað eltur minari hugsan av avgerandi tydingi alment at lara klarlágt 100% hvørjar treytir og somdr, ið lagdar eru niður í omanfyri nevnda dansk feroyska sátt mál um lóroy-sku undirgrundina. Um ikki heilt greið við úrskifti eru galdandi á hesum oki er tað meiningsest at tosa um eitt nótandi lóroy-skt innlit og enn minni um eina miðvisari ávirkan. Tað er vert at hugsa um, at istaðin fyrri altíð "í bak speglinum", at kannað hvussu alt lór av kos, er her ein móg-

Um vit byrja at leggja okkum eina oljuvinnu til rættis aftanfyrri "stongdar dyr", einans við lutteku av embetismonnum, politikarum og nøkrum fáum sokallaðum "serfrøðingum í oljumálum", ja, so er metan mín tann, at feroyska samfelagið í síni heild stendur seg við at halda fingrarnar langt vekk frá øllum sum bert luktar av olju.

leiki fyrri "at binda um heilan fingur" við longu aðrenn nakad oljувirksemi byrjar, at lara greiðu á, hvussu vit ikki bliva sett úttanfyri ávirkan mi ein komandi oljuvinna stendur fyrri durum.

Tað er einki minni enn nart urligt at vit skulu lara av okkara felum, men vit skulu samstundis ansa eftir, at vit ikki verða langað í, at granska gamlar leilir istaðin fyrri at hugsa um at byrja upp fyrri,

Hotel Hafnia

★★★★

In the Centre of Tórshavn

- All rooms with private facilities
- Excellent conference facilities with AV equipment
- Sauna bath
- Exclusive Restaurant
- Car-Rental
- Parking lot
- Airport transfer
- Hairdressers/Perfumery
- Travel-office on street level

Aarvegur 4-10
P. O. Box 107
FR-110 Tórshavn
Faroe Islands

Telephone
+298 11270
Telefax
+298 15250

tíðindablaðið socialurin

politisk viðmerking

Stórir spurningur um vit kunnu kenna okkum trygg

Vit kunnu ikki selja skinið, fyrr enn bjørnin er skotin. Men tað er ein veruleiki, at oljufuburin rættiliga er farin at gera um seg í okkara landi. Vit mugu ansa væl eftir, at vit ikki leypa fram av

Spurningurin sum eg í stuttum fari at viðgera er: Hvat heldur Tjóðveldisflokkurin um Føroyar og oljuna? Hvønn politikk skulu vit reka í samband við eina møgulega olju vinnu?

Tað kann vera eitt sindur torført hjá politisku flokkunum at viðgera hesar spurningar, so leingi vit ikki kenna uppskotið um kolvetnisloggávu fyri Føroyar. Hin vegi hevur Tjóðveldisflokkurin sjálvsagt gjørt sær sínar metingar um hesar spurningar.

Tað er longu nú greitt, at oljufuburin rættiliga er farin at gera um seg hjá einum flestu í okkara landi. Tað er umráðandi, at vit ikki leypa fram av. Bara vitanin um, at olja er í okkara undirgrundi kann geva føroyingum nógvar fyrminur í altjóða samfelagnum, men hetta setir samstundis stor krøv til politikararnar og tey raðgevanði okkara landi.

Tað kann ongantíð vera rætt at selja skinið á bjørnin fyrr enn bjørnin er skotin.

Føroyar ikki suverenas

Fyr okkum tjóðveldisflokk er tað ein stórir spurningur, um vit kunnu føla okkum trygg í tí, at tað verður føroyska samfelagið, sum kemur at fá allan tann pening, sum ein møguleg oljuvinna á føroyska landi grunninum kastar av sær. Her hugsi eg um ta avgjald, sum landskassin skuldi fingið, eitt 25%.

Taka vit Høland sum dømi, so skuldi føroyska undirgrundin við tí tekni, vit í dag kenna, kunna gjvíð einar 800-1000 miljardir kronur í dagsins prisi. Hetta svarar til 250 miljardir í avgjaldi til landskassin (statskassan), um Føroyar voru ein suverenas statur.

Hetta er tað sama sum føroyska figgarlogn í 100 ar!

Men vit mugu sjággja í eyguni, at

Føroyar eru ikki ein suverenas statur.

Stevna Tjóðveldisflokksins er, at føroyska tjóðveldið verður stovsett, sjávt um olja verður funnin ella ikki.

Tað kann ongantíð vera rætt at bruka føroysku oljuna til at uppbyggja ein danskan búskap.

Umsita og lóggeva

Ta ið sagt verður, at vit hava vinnu tikið umsitingina av møgulegum raevnum í undirgrundini, vil tað siga, at vit kunnu lóggeva á okkum skrávað, hvussu møgulegur oljupeningur skal bytast millum ríkispartarnar.

Veruleikin er tann, at vit hava fingið loyni at umsita raevni í føroysku undirgrundini vegna danska kongaríkið, sum Føroyar eru ein partur av sambært dansku grundlogni.

Nu kunnu vit spyrja: Hvar hevur gjvíð dænum rætt til at seta dansku grundlogni í gildi fyri Føroyar og at gera Føroyar til ein danskan landslut.

Uppbyggja ein føroyskan búskap

Tað kann vera ein stórir spurningur, um vit í heila tikið skulu geva loyni til at utvinna olju í stórum møgum í føroysku undirgrundini fyrr ein ognarrætturin er greiður. Tað er eisini umráðandi at vit sjávt sleppa at leggja okkara oljupolitikk til rættis, m á hvussu skjott oljan verður tikið upp.

Tað er í hvussu er ikki nøkur grund fyrri at taka oljuna upp ur føroysku undirgrundini til at gjalda skuldina hjá danska statskassanum.

Tjóðveldisflokkurin meinar, at vit fyrst og fremst eiga at konsolidera okkara samfelag so væl sum gjørligt við at uppbyggja ein føroyskan

búskap, sum er leysur av tí danska. Tað er treytingin fyri, at komandi ættarlið í Føroyum kunnu njóta góðan av oljuni.

Menna og fjøltáttu vinnulivið

Sjálvandi niðurgalda vit almennu skuldina (landskassaskuldina) og vortaka kommunuskuldina. Hetta ger, at skattatrystið fellir munandi eins og MVG ið eisini kann hekkja.

Danski statsstjóðin telur sjálvandi burtur.

Vit eiga serliga at bruka nevdugan pening til gransking, vinnu- menning og annað organiseraði arbeiði, sum kann stuðla uppveikur og skapa karmar um vinnisk framfærtaðar vinnur. Ið krevja stóra vitan og geva nógva avkast til samfelagið og nógva arbeiðsplass.

Sjálvandi halda fram við at menna verandi vinnur á kappingar arðrum stóði fiskivinnuna og alivinnuna. Haraftrat verður stórir dentur lagdur á at skapa alternativar vinnur.

Velja oljuvinnu tænarar

Føroyingar eiga í størst mógulegan mun at fara aktivt inn at velja tænarar til oljuvinnuna (fralanda vinnuna). Ein partur av hesum er at skapa fyrri tyrluflutning.

Sum dømi kann nevast tyrluflutning.

I eini kanning, sum varð gjord fyrri sleskum ári síðani, kom fram at bara hesin parturin kann geva einar 70 milj. kronur í inntekum um árið og skapa eini 50 arbeiðsplass.

Hetta er sjálvandi treytað av, at vit verða við frá fyrsta degi av og hava folk við teimum røttu utbyggingunum til hesar og aðrar tænarastur, ið verða neyðugar í eini mógulegari oljuvinnu.

Heini O. Heinesen,
løgtingsmaður

Ja!

Send mær oljupakkan, sum eg gjaldi 1000 krónur fyri

Viði, kekki Postuppkav Banka/gjoflyting

Navn:

Bústaður:

Postnr, bygd/byur:

Tel.:

Undirskrift:

Send lepan til:
Tíðindablaðið Sosialurin,
Box 76, 110 Tórshavn

Mennandi kjak krevur kunnleika;

I Oljupakkanum fært tú alt tilfarið, sum hevur staðið í Tíðindablaðnum Sosialinum seinastu 25 árinum um oljuvinnu og marknasamráðingar. Tilsamans fleiri enn 1200 síður í trimum ringbindum. Oljupakkin er á tremur við upplýsandi greinum, áhugaverdum samrøðum, viðmerkingum og øðrum. Skalt tú fylgja við í dag, mást tú eisini hava bakgrundina við - og hana fært tú frá Sosialinum fyri 1000 krónur!

Bilegg tær oljupakkan nú - 1200 síður fyri 1000 kr.

Útlendsk feløg fingið eyga á móguleikarnar

Føroyskur vinnulivsmaður skal hava sagt, at vit fáa snakk, snacks og drinks-men aðrir fara við oljuni. Enn tykjast móguleikarnir í oljuvinnuni nakað abstraktir sigur menningarstjórin

Aki Bertholdsen

Útlendsk feløg av øllum handa slagi hava veruliga fingið eyga á teir fráluku móguleikar. Sum eru í Føroyum fyrst alskvms-tænastum, tey hava brúk fyrst.

Hetta framgongur m.a. av eini uppgerð yvir ferðsluna til og úr Føroyum hest seinastu arni.

Uppgerðin visir bæði, hvussu nógv ferðsla hevur verið um fyra tær størstu havnurnar í

Føroyum og, um, hvussu nógv fólk hava verðast um flogvøllin í Vagum seinastu try arni.

Uppgerðin yvir, hvussu hvussu nógv skip hava verið í fyra teimum størstu havnunum í Føroyum, málð í netto tonnagi, visir, at í 1994 voru skip uppá tilsamans 2.400.000 tons í hesum havnunum.

Men longu í 1996 var tónst talið vaksið upp í eini 3.250.000 tons.

Sama framgongdin er í tof unum yvir fólk, sum ferðast um flogvøllin í Vagum.

Í 1994 ferðast 90.000 fólk um flogvøllin í Vagum, men í 1996 kom talið uppá eini 115.000 fólk.

Kjartan Kristiansen á Menn ingarstovan visir a, at bara ein litil partur í hest framgongd stavar frá oljuvinnuni.

— Men nettupp tí eigur henda framgongd at vera sera ahuga verð fyrst oljuvinnuna, tí hon ber boð um føroyskt kapping arfari í fralandsvinnuni yvir hovev, sigur menningarstjórin.

Hava verið bilsin

Oljufeløg, sum hava verið her seinastu arni hava verið bilsin um, hvussu framkomið føroyska samfelagið er á øllum økj um, bæði havtur, vegr, vinnuliv og annars samfelagið alt.

— Ein stor avbjóðing hjá teim um, sum koma at arbeiða í oljuvinnuni um okkara leiðir er tað vanaliga veðrið, sum mang an er.

— Veðrið setir serlig krøv til bæði utgerð og fólk og tí kann tydingurin av eini framkomi arri og ahtandi tænastu ikki metast nog høgt.

— Samstundis kann eisini visast a, at eisini tað menniskj anshiga tilfeingið er fyrsta floks.

— Sum framkomið fiskivinnu tjóð, ið fiskar um alt Norður atlantshav, og sum hevur verið stuðugur leverandørur av yvir monnum til danska og norska handilsflotan, hava vit tær royndir, og tað vitan, sum skal til at nokta tørvin hjá oljufeløg unum fullt ut.

Kjartan Kristiansen heldur at tøhnt yvir ferðsluna um tær fyra størstu havnurnar í Føroyum, og um flogvøllin, seinastu arni, eiga at siga øllum í fralandsvinnuni, at Føroyar eru ein goður veitingarstaður ahugaverður fyrst keyparan, men eisini ahugaverður hjá utlendskum veitarum at flyta alt sitt virksemt til.

— Tað, at Føroyar eru ein marknaður í vøkstri dregr virksemt til sín, bæði tey, sum keypa tænastur, og tey, sum hava okkurt at selja.

Á altjóða oljuraðstevnu

Men hoast oljufeløgini hava fingið eyga á móguleikarnar í Føroyum, er ikki at seta seg aftura.

Tvørturimóti verður roynt alla tíðina at gera vart við Føroyar, við føroyskt vinnuliv og teir móguleikar, sum annars eru her.

Ein tyðandi tattu í hesum arbeiði er at verða við a oljuustevnu, sum hest seinastu arni hevur verið hildin einuferð um arni, annahvørt ar í Aberdeen og annahvørt ar í Stavangri.

Oljustevnan í ar verður í Aberdeen í døgum 9. 12. september, og hetta er tann størsta oljustevnan um okkara leiðir.

Føroyingar voru við, seinast hon var í Aberdeen fyrst tveim um arum síðani. Og og vit verða altur við í ar.

Menningarstjórin sigur, at fyrst tveim um arum síðani foru vit a stevnu við tí endamálið at geva Oljuraðleggarnavnidni, oljufyrstingini og teirra samstarvsfeløgum goðar móguleik

ar at kunna um føroyskan politikk og umsting a oljuvinnuni, at kunna um leiingar og kanningarúrslitini hugartil, um jarðfrøðiliga víðurskiptini, at geva teimum høvligar umstøður at hitta ahugaðar partar í fralandsvinnuni.

— Somuleiðis var endamálið at kunna alment um Føroyar og føroyska samfelagið, helst um vinnuliga karmarnar, infrastrukturtin, almennar tænarastur og onnur víðurskipti, sum hava ahuga.

— Og at enda var endamálið at kunna um og selja allar føroyskar tænastu og framleiðslufyrstokur sum kunnu hugsast at kunna tala upp samstary við virki og fyrstokur í fralandsvinnuni.

Kjartan Kristiansen heldur, at endamálini voru rokkin hampliga væl, to at tað ikki eydnaðast at selja føroyskt vinnuliv í tann mun, virki og fyrstokur høvdu roknað við.

— Høkkilg úrslit komu ikki so nógv burturur. Men tað kom so burturur, at føroysk virki kenna seg ikki longur so fremmand í fralandsvinnuni, sum tey gjørdur frammanund an.

— Og tað tykist, sum um hugurin fyrst oljuvinnuni er vaksin hjá teimum flestu, sum voru við, og nógv virki gera rættiliga nógv burturur at fylgja við og royna at finna móguleikar, har ið tey kunnu gera seg galdandi.

Stoðan nógv broytt

Kjartan Kristiansen visir a, at nógv er hent síðani 1995.

— Úrslitini av seismisku kanningunum hava verið tøk og fleiri nýggjar kanningar hava verið gjørdar m.a. borngin í Lopra, sum, eftir hvat frættist, rættiliga hevur gjørd oljufeløgum til.

— Somuleiðis hava oljufeløgini gjørt vart við, hvørjar olju teigar undir Føroyum, tey eru ahugað at bróða uppá, og sumt av atlaða logarverkinum er sent oljufeløgum til ummáðis.

— Eftir øllum at døma verða oljufeløgini samtyktar í heyst og fyrsta utbjóðingartilfarit verður eisini í ar.

— Somuleiðis hava oljufeløg, oljusamtök og veitingarfelag vitjað dugliga hendavegin og alt bendir a, at streymurin av olju fólkid hugar verður ikki minni í 1997.

Talan hevur bæði verið um kanningarferðir, kanningarferðir, søluleiðir og skeið.

Snakk, snacks og drinks

Men Kjartan Kristiansen heldur, at enn tykjast móguleikarnir rættiliga abstraktir hjá mongum føroyskum fyrstokum.

Tað frættist t.d. at ein føroyskur vinnulivsmaður skal hava havt fyrst munn, at vit fáa „snakk, snacks og drinks imeðan til fara við oljuni“.

Menningarstjórin sigur, at tað er illt at spaa um, hvussu móguleikarnir verða í septembri. Men hann rokna ikki við

SKÁLAFJØRÐUR

— the biggest and best natural harbour in Faroe

It is well known that the Faroes are situated in a place in the North Atlantic renowned for unstable and stormy weather due to numerous low pressures

In such circumstances the knowledge of possible places for shelter and harbours providing safety and services for both vessels and crews during storms is of the utmost importance. — Of course this also applies to the offshore industry.

Furthermore, Skálafjørður, in the central area of the archipelago, consists of several very safe harbours constructed, improved, and expanded over the past decades can receive and serve all types of vessels, including big, deep-going ones

Skálafjørður is also very well equipped and ready to provide services in connection with the offshore industry.

Apart from the shipyard at Skála with dry dock for vessels up to 115 m long, there are several mechanical and other workshops, radio and electrical services, provisions, wholesalers, bunker and shipping facilities, etc.

Skálafjørður is less than an hour from the capital, Tórshavn, and less than two hours from Vagar Airport.

The councils and various companies at Skálafjørður are extremely interested in a future oil- and gas industry and would be more than pleased to provide any services that might be required.

KONGSHAVNAR HAVNASTÝRI

Leitisvegur | FR-600 Saltangará - Tlf. + 298 49800 - Fax + 298 49800

The farsighted builds his business on **SOLID SUPPORT**

at nak á sáligh av føroyskum vinnuleið er slappið fram at heldur.

Hann sigur, at royndirnar av arbeiðsnum hjá føroyskum virkjum í sambandi við Lopra boringina vistu, at lítið var at finna at sjálvari veitingin.

Men teir vanlugu trupul-leikarnir hjá smáum fyrstakun skipanarlaga skrivliga og ta tað raður um skjálprogv, vistu seg eisini her.

Teir størstu trupulleikarnir stóðust av okkara infrastrukt-urri - samferðslu og flutnings víðurskiftum.

Her ma annað skil faast a, heldur hann.

Kjartan Kristiansen heldur, at skal føroysk lufttøka í olju vinnuni, bæði undir Føroyum, og kanska hinumegin renn-una, hepnast, er tað avgerandi, at føroyskar fyrstakur sleppa igongd og sleppa at vaxa, at tað ber til hjá teimum at vaksa við uppgávum.

Hann sigur, at tralgast er, at beinleiðis royndarboring verður ikki fyrrenn í 1999.

Og ta verður eftirspurn-ingur eftir allarlestu tæmast um, sum eftirspurningur verður eftir í veruligari fralanda vinnu, um enn ikki líka størur.

Hann sigur, at tað verður avgerandi fyri føroyska boð skapin a oljusetevnum í Aber-deen, hvørjar tæmastur bruk verður fyri ur Føroyum fram til 1999.

56 metrar og 2 hæddir

Kjartan Kristiansen sigur, at føroyski basurin a oljusetv-uni í heyst verður 56 fer metrar, men tað fer at bera til at gera hann í tveinum hæddum.

Menningarstjórn leggur upp til, at altur í ar eigur føroyski basurin at geva Oljulyristing in, Oljuráleggingarnevndini, og øðrum, høvligar og goðar umstøður at kunna um før-oykskan fralanda politikk, lögir og umsitingarreglur, og at greiða frá leitingar og kann-ingarurslitum higartil.

Somuleiðis eigur endamálið at vera at kunna alment um Føroyar og um olj øki í sam-felagnum, sum hava tyding fyri fralanda vinnu og fyrirreik-ingar til fralanda vinnu og at geva ahugaðum høvi at koma beinleiðis í samband við teir stovnar, sum hava abyrgd av tæmastum, loyvum, goð-kenning og eftirliti í sambandi við fralanda vinnuna.

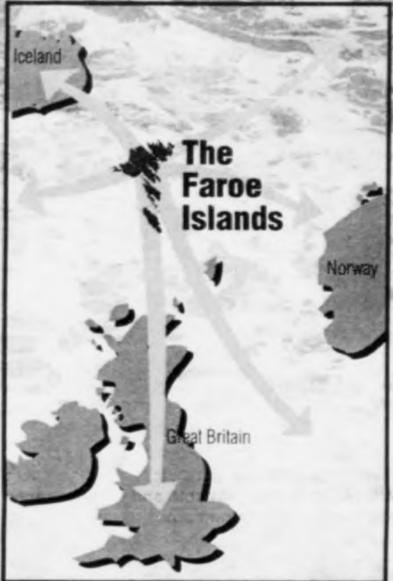
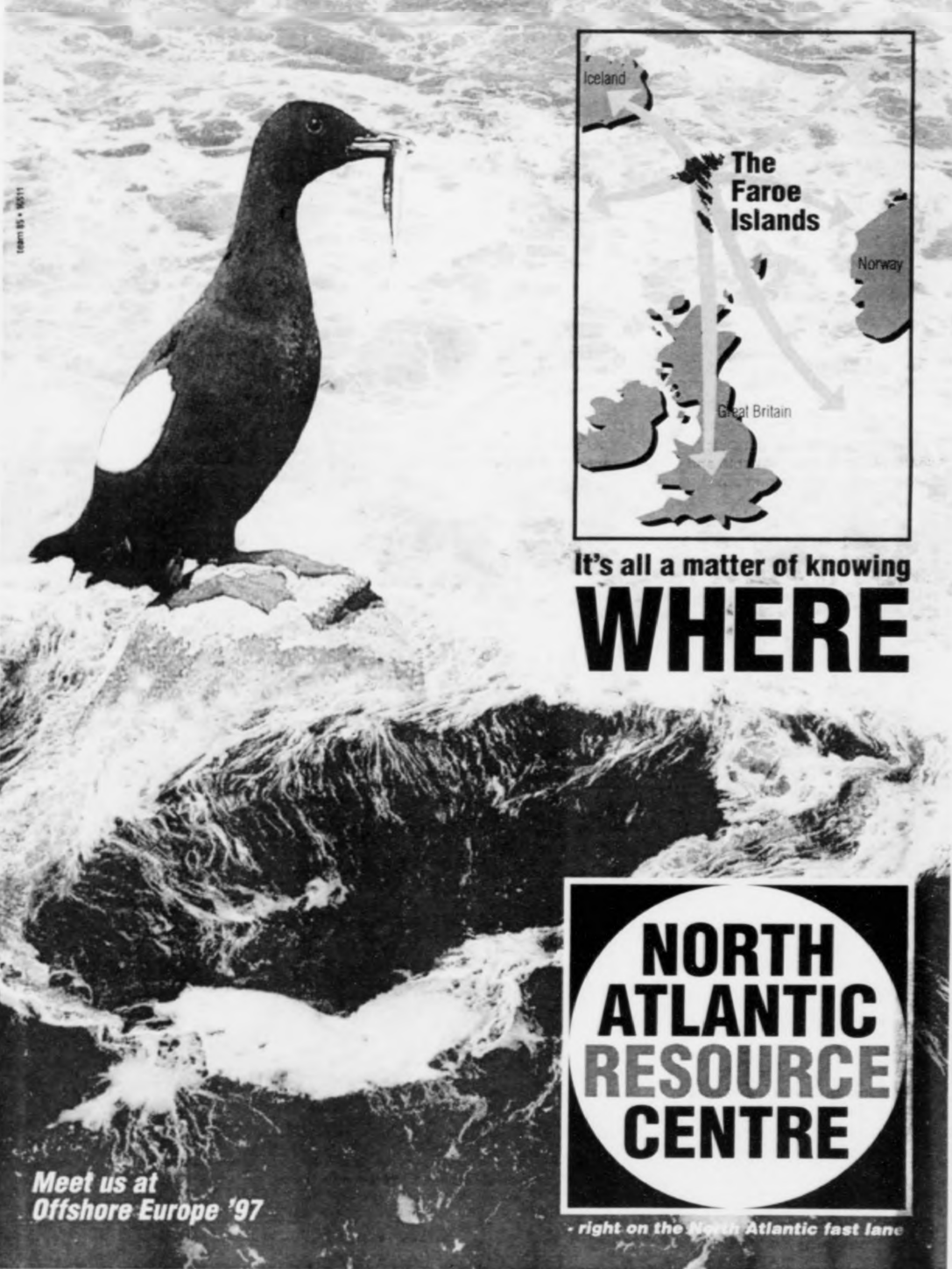
Endamálið eigur eisini at verða at gera vart við øll føroysk tæmastu og framleiðsluvirkir, sum vilja og kunnu ataka sær uppgávur í fralanda vinnuni.

Harafturat eigur endamálið at verða at styrkja tilgongdina hjá føroyskum virkjum at virka dygt í samstarvi við utlenskar fyrstakur í fralanda vinnuni eiv at royndir a tæmastur og fram-leiðslur so itøkiligar, sum gjør-ligt.

- Og at enda skal endamálið verða at hjálpa føroyskum fyri-tøkum at samstarva meiri um ymsar tæmastur.

Kjartan Kristiansen sigur, at tað er nakað síðani, at fyri reikningarnar til oljusetvnuma byrjaðu og í løtuni verður ar-beitt við at gera tað upplýsandi tilfarið og við at innrætta før-oykska basin í samstarvi við oljulyristingna, Føroya Olju-ídnað og oljudeild Føroya ar-beiðsgevarafelags.

Fyri kortum er uppskotid lagt fyri tey virki, sum kunnu hugs-ast at hava ahuga.

It's all a matter of knowing
WHERE

**NORTH
ATLANTIC
RESOURCE
CENTRE**

Meet us at
Offshore Europe '97

- right on the North Atlantic fast lane

.....
signar p.
heinesen

Ver til reiðar!

leiðis ljóðar loysanarorðið í skotum kring allan heimin. Nu møguleikin fyri oljuvinnu endur fyrri døgum, er vert at hava hetta loysanarorðið í huga.

Men eru vit til reiðar? Eini oljuvinnu á føroyskum landi eru avrikar so mangt. Við tíðindaleika, sum eg higartil hava skrivað um, er ein, siggi og ser, tað try mat ovast á breiddan.

Tað fyrsta er umhvørvið. Hetta er ein spurningur um at lata næsta áttarlið landið í tíðandi, sum verandi áttarlið leikk tað ella betri. Hetta er ein spurningur um at rudda upp eftir sær bæði so og so.

Annar spurningurin er, hvat vit gera, um einans gass verður funnið og ongin olja. Soleiðis sum víðurskiftuni eru í løtuni, so kann tað gerast trupult at sleppa av við gassið og skjótt kann tað vera, at vit standa einsamøll eftir við einum stør um trupulleika.

Hetta er ein rakstrarspurningur. Hetta er ein spurningur um at fæa burturur. Men hann stendur ovast á breiddanum, tí hann flytur sjálva høvuðsuppgávuna hjá føroyska samfelagnum. Oljuvinnan skapar sjálv eitt stort vinnuhátt tryst. Hetta tryst skulu vit laga til okkara samfelag, so vit kunnu liva við einni. Verður einans gass funnið, so er skjótt, at tað verður ómöguleik at uppgáva at vera við rakstrinum og liva markni.

standi, sum verandi áttarlið leikk tað ella betri. Vit fingu eitt samfelag við virknum vinnulivi undir føroyskari leiðslu, eitt samfelag við profittendum.

Eyðkerini við profittendum er, at hon sekr vinnumøguleikar, eisini tað tað hjarðar í teim møguleikum, sum hon fyrir dagaðin. Profittendurnar eru nasarnar í einum virknum vinnulivi. Nasarnar, sum lúka byggjar leiðar.

Megna vit at lata teimum, sum koma áttalia oljutíðina, eitt samfelag við profittendum ella verður tað eitt samfelag, har lóroyingar verða huskallar hjá utlendskum bondum á føroyskari jørð?

Verður tað eitt samfelag, eins og vit kenna tað frá smabvgdunum, har bygdafolkin eru uppsitarar til uttanbyggjarjorð?

Lat okkum eina løtu fyrigykla okkum, at olja verður funnin á føroyskum oki.

Tann 29 oktober 1974 helt Mikkjal Helmsdal, sali og fyrr landsverkfrøðingur ein fyrilestur um hansara hugleiðingar um oljumálið.

Hann visir tá á triggjar høvudsleiðir:

1) Onki loyvi verður givið til oljuleitng.

2) loyvi til leitng, men ongan aktivitet í landinum ella

3) at taka við oljuvinnuni í fullan mun.

Teir báðar fyrri møguleikarnar heldur Mikkjal ikki vera realistiskar. 25 ár eru larnið, so tað er ein lítilskilningur, at tað er ómöguleik at taka við oljuvinnuni í fullan mun.

Men tað er ein lítilskilningur, at tað er ómöguleik at taka við oljuvinnuni í fullan mun.

almenna sektorinum og eini 6000 í aðrari vinnu. Eini 2 3000 eru arbeiðsleys.

Ein møgulig oljuvinnu skal ikki verða so heilt stør, fyrr enn hon í vavi er sambærilig við føroyska vinnu alla, sum hon er.

Tá er skjótt at bera so í bandi, at øll tey frægastu folkin í teim ymsu vinnugreinunum fara yvir í eina oljuvinnu, eftirsum lónarlagið og arbeiðsumstøðurnar helst verða væl frægar enn tað, sum føroysk vinnu kann bjóða.

Hvar eru tá tey føroysku vinnuvirkini? Hvønn møguleika hava tey ta?

Á utlendskum mál nevna tey hetta "brun drainage". Hetta veikir mear, at tað er størsta undanmálið við oljuvinnu.

møguligan oljuvinnu ikki at fæa oljuna upp ta uppgávuna hava onnur. Missionin hjá foyoyingum er at leiða føroyskar profittendur, føroysk vinnuvirki undir føroyskari leiðslu, inn í oljuvinnuna, so langt sum hon nu einaferð kann koma.

Setir hetta so stor krav til oljufølgini, at tey ikki halda seg til at vera við - ja, so er betri, at ongin oljuvinnu kemur higartil lands. Lat so eitt annað áttarlið taka tøk við hesi royndum. Oljan liggur gott.

Vit mega bera so í bandi, at reglan verður, at foyoyingar arbeiða í føroyskum virknum undir føroyskari leiðslu í eini oljuvinnu.

Hetta setir stor krav, bæði til umstøðing

Ver til reiðar í eini móguligan oljuvinnu er spurningurin um, at hvør kennir sitt pláss í mannagóðnum um føroysk vinnuvirki, føroyskar profittendur

um, at oljufølgini skilja støðuna, men tey hava fyrri neyðini at fæa greið signal frá myndugleikunum, soleiðis at tað ber teimum til at skilja millum samfelagsligu, áhugamála og vanliga penningarumráðstjórnir hjá

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

A sama hátt sum umhvørvisspurningurin er hetta eisini ein spurningur um at lata næsta áttarliði landið í tíðandi, sum verandi áttarlið leikk tað ella betri. Hetta er ein spurningur um at rudda upp eftir sær bæði so og so.

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

Men í eini oljuvinnu verða umstøðurnar heilt óbrúsi. Vit eru ein tjoð við bert 43.000 fólki, harav eini 20.000 arbeiðslørum aldri 5.6000 arbeiða í liskivinnuni, 6000 í t

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

Sagi við øðrum orðum, so er høvuðsuppgávan - sjálvmissionin - hjá foyoyingum í eini

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

Hetta krevur í fyrsta lagi, at myndugleikarnir gera oljufølgini greitt, at hetta er eitt tydingarmikið samfelagssjónarmið, sum tey skulu hava í huga, um tey ætla sær higartil lands at arbeiða. Litil ivi er

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

.....
signar p.
heinesen

Strategiski tydingurin av Lópransborningini kann ikki undirmetast. Í fyrsta lagi var hetta ein boring miðar á 3.4000 m, sum í sær sjálvum krevur serliga tøkni, ið er sam-

bærilig við ta tókni, sum annars verður nýtt í oljuboringum.

Hetta kundi t givið innlit í teknisku kjarnuna í t, sum annars skal samráðast um, ta ið oljufelag skulu leita – og seinni vinna upp olju úr undirgründini. Tann, sum hefur sítid við eitt samráðingaborð veit, hvussu umráðandi tað er at kenna viðkomandi smalutir og megna at seta teir í eitt samráðingahópi.

I øðrum lagi hevði projektið í Lopra samskipti við tydingar- miklar partar í eini oljuvinnu. Eitt samskipti, sum kundi fingið avgerandi tyding fyrri lóroysk virki, ta tey seinni skulu bjóða fram tæmastur í oljuvinnuni.

Men hetta projektið var latið upp í hendurnar á øðrum at leiða. Eitt danskt felag vildi gera forarbeiðið fyrri projekti- tnum, um teir fingi leiddsluna, ta ella um projektið for igongd Sambært Martini Heinesen í Sosialinum 8/11 1996 var ein høvuðsorsøk til hesa manna- gongd, at ein meginregla í sam- bandi við forkanningar er, at feroyski skattaborgarin skal ikki rinda – heldur ikki for- arbeiðið, skilst.

Er hetta ein meginregla, so eiga vit í stundini at broyta hesa meginreglu ella at loyva undantøkum. Tað er greitt, at seismiskar kanningar ella kanningar við floglörum við serutgerð ikki hevur serligan strategiskan tyding fyrri ló- oyskt vinnuliv ella feroyska umsiting av oljumulim. Men tað eru projekt, sum hava strategiskan tyding. Hesi projekt eiga ikki at verða stýrd eftir, um eitt tilvildarligt danskt felag vil gera forarbeiðið fyrri onki ella ikki.

Aftaná projektið í Lopra var eftirmeting tann, at lóroyski parturin var ovanliga høgur, eini 25%. Slíkum tølum eiga vit ikki at lata okkum tola av. Spurningurin hjá okkum er ikki nøgdn. Spurningurin hjá okkum er, hvussu stóran leiðslupart vit høvdu.

Tað er ongín ivi um, at tað er umsitingin av oljumulim sum hevur størstu avirkamna á, hvort tað ber til at fæa lóroysk virki inn í oljuvinnuna ella ikki.

Hetta lysti Lopransboringin eisini. Hoast bæði leiðsla og færlæki var í landinum, so kom tað als ikki upp á tal at lata feroysingar standa fyrri arbeið- num.

Lopransboringin er søga. Lat hana vera gloymda. Men lat okkum taka við færu av henni. Í praksis er høvuðsuppgavan hjá umsitingini at ansa eftir, at feroysingar fæa høvi at vera við í strategiskt tydingarmikl- um lorum.

Tað er trupult at geva greiðar reglur um, hvat hevur strateg- iskan tyding fyrri Feroyar í eini móguligari oljuvinnu, men vit kunnu siga nokur ting.

1. Projekti, sum hava stra- tegiskan tyding fyrri Feroyar, umsiting ella vinnuliv, eru flest all sma, soleiðis at tey eru til at handlara.

2. Gevur eitt projekt serligt innlit í oljuvinnuna, tekniskt ella við samskipti og er tað til at handlara, so hevur tað helst strategiskan tyding bæði fyrri umsitingina og fyrri okkurt feroyskt vinnuvirki.

3. Gevur innihaldið í einum projekti ein færlæka, sum kann nýtast igongnum stóran part av oljuvinnuni, bæði for- kanningar og bemeiðis leit- ingar og framleiðslu, so hevur tað helst strategiskan tyding

fyrri okkurt lóroyskt vinnuvirki.

4. Er ein lóður í oljuvinnuni lykilin til mong smá projekt og er hesin lykilin til at handlara, so hevur hann helst strategisk- an tyding fyrri lóroyskt vinnu- liv sum heild. Eitt dømi, sum er lætt at gognumskoða, er leiðslan á eini utgerðarstöð, sum hevur stóran part av sam- skiftinum millum ymisk vinnu- virki og leitið.

5. Endiliga er tað tíðin. Hon er tann tydingarmesti tíðin í eini hvortj strategiskari av- gerð. Tað merkir í praksis, at vit kunnu ikki byta oljuvinnu- na í fasur og so arbeiða við eini fasu í senn. Tað ber ikki til við skili at taka avgerðir um forkanningar uttan at hava í huga okkara leiklut í einum móguligum leitingar og fram- leiðslufasu.

Vit noyðast at seta okkara allt á tað, sum er mest sannlíkt í okkara eygum – og satsa upp tað uttan at missa okkum burtur, um hetta ikki gerst veruleiki.

Vit kunnu taka eitt dømi úr fiskivinnuni. Flakavirkið Chaldur í Grimsby var tekniskt særð bert eitt flakavirki, sum so mong onnur flakavirki. Men hetta hevði strategiskan tydn- ing fyrri feroyskan fiskautflutn- ing, t hetta var okkara brúg- arhevd til bretska marknaðin.

Í hesum dømi er vert at nevna, at Fiskasølan keypti hetta virki í 1964, ta ið flaka- vinnan enn steig síni barna- spor – ikki bert her á landi, men yvirhøvur. Tað var ta, brúgarhevdin skuldi byggast.

Í strategisku meetingum okk- ara mega vit alla tíðina hava í huga, at lóroysk vinnuvirki at tíð vilja vera til í oljuhópi, og at tey tessvegna hava líta orku til at megna stórar uppgavar. Tí er tað avgerandi, at feroys- ingar sita í leiðslum, soleiðis at uppgavurnar verða skipaðar soleiðis, at tað ber til hjá ló- oyskum virkjum at vera við.

Onkur heldur, at tað er ló- gavan, sum hevur tann størsta tydingin í eini móguligari olju- vinnu. Hesum eri eg osamdur í. Lóggavan er ein karmur, sum sjáldsagt eisini skal gerast við skili. Hesin karmur skal eisini vera gjørdur við atlit á okkara høvuðsuppgavu. At tryggja for- oyskum vinnuvirkjum arbeiðs- móguleikar. Samstundis skal hon ikki oneyðugt ræða tey, hvørs høvuðsuppgava er at fæa oljuna upp.

Eg dug illa at sigga tað øð- visi enn, at hetta má færa til einu rættluga opna lóggavu við rimliga viðum umsitingarlig- um heimildum. Hetta er tann einasti arbeiðshattur, sum í praksis kann færa til, at allir partar rovna at finna hvønn annan í einum so fruktigodum samstarvi sum móguligt. Royna vit at duva uppá shren- ar reglur, so munnu reglurnar fara at verða hildnar. Men tað er helst meira tilvildarligt, um endamálið hjá okkum verður rokkið.

Umsitingin er tann, sum fær tann tydingarmesta leiklutin í spurninginum um, hvort olju- vinnan dreinar landið fyrri pro- fitteindir ella hon styrkir tær. Í øðrum lagi fær lóggavan stóran tyding og í trýja lagi færlækin hjá vinnuni.

Tað sigur ikki, at tað ikki hevur stóran tyding, at vinn- an ger seg til reiðar. Tað sigur heldur, at profitteindir ja í síni nattur allit vilja laga seg til tann vinnubygnað, sum nu einalærd er í landinum. Ger umsitingin sær greitt, at okk-

ara vinnuvirki eru sma – og dugir hon sin setning – so fara hesi smau vinnuvirkini sjálvs- sagt at laga seg til umstöð- urnar.

Trystið, sum serliga Feroya Oljudnaður hevur lagt á myndugleikarnar í sambandi við oljumulid, er gott dømi um hetta.

Vit eru fiskivinnutjóð og fara neyván at hava størvegis trup- uleikar at laga okkum til krøv

ini frá eini oljuvinnu, hoast ymiskar reguleringar og stand- ardir eru eitt sindur okendir um okkara leiðir.

Færlækan hava vit. Vit duga at ganga. Men hava vit sjálvs- alitið? Ella geva myndugleik- arnar okkum ein grulvigarð, ta ið vit hava kort og kumpass fyrri neyðini?

Færa vit skeiv, so verða vit helst øll somul huskallar hjá fremmandum bondum á egnari

jørð. Tað er neyván nakar ivi um tað.

Ver til reiðar loysanarorðið er ein spurningur um at vera til- bugvin – hvort og ein skal kenna sít pláss í hópnum.

Spurningurin er tí, hvussu noyvur lóringar – høgur sum lagur – vita, hvort teirra upp- gava er, um vit eru mitt í eini oljuvinnu í ar 1998? Ella ar 2000?

Vita lógtingslimir, hvørja uppgavu teir hava? Vita lands- stýrismenn hvørja uppgavu teir hava? Vita stovnsleiðarar hvørja uppgavu teir hava? Vita reiðarar, flakavirkisleiðslur, smiðjuleiðslur, kommunur, skiparar, flakafolk, maskinfolk, skrivstovufolk, verkfrøðingar, lógrøðingar – vita tey, hvort teirra uppgava er í einum fiski- vinnusamfelag, sum gjørdist eitt oljusamfelag?

Vit kunnu eisini venda spurninginum við: Hvussu noyv okkara millum eru frust- rerað í sambandi við feroyska oljumulid og leiklutin hjá tí ein- staka í hesum máli?

Ver til reiðar! er spurningurin um at sigga just tað, sum hevur stórsa tydingin – og at skilja hitt minni tyðandi frá. Tað er spurningurin um at gloyma noyvur smalutir – og minnast til nakrar heilt laar.

Ver til reiðar! er spurningurin um at skipa seg soleiðis, at tað ber til at gera seg sjalvan til bunan.

Ver til reiðar í eini móguligari oljuvinnu er spurningurin um, at hvort kennir sít pláss í manngarðinum um lóroysk vinnuvirki, feroyskar profitt- eindir.

VÁGS SHIPYARD Ltd.

SHIPYARD

The Shipyard is able to overhaul ships up to 1,500 t.d.w., i. 0.75 metres, 13 metres wide. All marine repairs such as welding, painting, cleaning and woodwork

HYDAULICS

All hydraulic works is undertaken. Work in stain- less steel, aluminium. Welding in tic, mig and mag is done.

ELECTRICS

All electric work on low and high voltage is undertaken. Normal stocking is kept.

PLUMMING

Plumbing in hot and cold water. Sanatory work is done.

VÁGS SKIPASMIÐJA Sp/f

(VÁGS SHIPYARD)
Lágabø, FR-900 Vágur
Feroyar (Faroe Islands)
P. O. Box 128
Phone 7298 7301.0
Fax +298 73050

VÁGS SKIPASMIÐJA is a group of professional personnel who are able to work for 24 hours a day 365 days a year

Ingvør hevur brynjað seg til oljuvinnu

Tað undrar hana slett ikki, at tað nettupp var eitt lýsingavirki, sum fekk ein tann fyrsta orðran í oljuvinnuni í Føroyum

Aki Bertholdsen

Hetta er ótrúliga spennandi og læruríkt. Og eg skal ikki dylja vvir, at tað svirkir ikki sori um sjálfsalitið at vita, at vit eisini kunnu brukast uttan lands.

Ingvør Nolsøe er komin uppi oljuvinnuna.

Tað er hon, sum hevur hevur lýsingavirkið Stephansons Hus í Havn.

Nu Føroya Oljuindnaður og Amerada Hess skipa fyrri teirri stóru oljuraðstevnuni verður í Føroyum í komandi mánaða hevur Stephansons Hus fingið tað stóru uppgávu at fyrirleika, forma og gera alt tað skrivliga og kunnandi tilfarið í sambandi við stevnuna.

Tað er Amerada Hess, sum stendur fyrri tí upplýsandi partinum av oljuraðstevnuni, og í kapping við fleiri onnur kunningavirkið, valdi oljufelagið Stephansons Hus burturur at leggja tað upplýsandi arbeiði til rættis.

Tey vunnu eisini kappingina um at gera bumerkið hjá raðstevnuna.

Næsta stigjið var alt tað upplýsandi tilfarið í sambandi við

sjálva raðstevnuna.

Tvs, at tað er føroyska lýsingavirkið, sum samskipar og ger lýsingar í sambandi við oljuraðstevnuna.

Tey gera skemma, tey gera skelti og framerki, tey prýða holmi og alt annað upplýsandi og lýsingatiltal í sambandi við oljuraðstevnuna.

Ingvør Nolsøe sigur at tað hevur verið ógvuliga spennandi, læruríkt og ikki minst hugkvekjandi at samstarva við eina stóra, utlendska altjóða fyrstok.

Alt samskiðið millum Ingvør Nolsøe og Amerada Hess hevur verið millum Stephansons Hus á Kongabrunni í Havn og skrivstovurnar hjá Amerada Hess í London og í Aberdeen.

Hetta hevði sjálvandi ikki kunna latið seg gjørt uttan allan tann nymotans teknikkinn, sum nu er.

Eyðvitað hevur Internetið verið eitt hent amboð í samskiðinum millum føroyska reklamuvirkið og altjóða oljufelagið.

Stórán tyding

Ta ið vit hava tosað um,

hvussu vit kunnu gera okkum galdandi í eini komandi oljuvinnu undir Føroyum, hava vit mest hugsað um sjómenn, skipasmíð og flutning.

Men tað undrar vvirhøvar ikki Ingvør Nolsøe, at tað nett upp var eitt kunningavirkið, sum fekk ein tann fyrsta orðran í føroysku oljuvinnuni.

Fyrst koma reklamuvirkin. So kemur alt annað í kjal arvirinum á tí.

Ingvør Nolsøe sigur, at professionellar fyrstokur vita, at skulu tey gera seg galdandi á einum marknaði, hava reklamur og kunning, tað sum á fak mál nevnt PR (Public Relations) avgerandi tyding.

Ment seg

Stephansons Hus er 21 ára gamalt, men tað hevur ment seg spakuliga alla tíðina og hevur sum fráhíð, fingið rættiliga gott innlit í føroyska vinnulívið og føroysk vdrurskið annars.

Samstarvið við Amerada Hess eru ikki fyrstu altjóða royndir Ingvør Nolsøe hevur gjørt.

Hon hevur fyrr gjørt uppgávu fyrri utlendsk virki, men tað hevur ikki verið so umfatandi sum hetta.

Herfyri fekk hon eisini eina altjóða vdróslon fyrri sitt arbeiði.

Gliðið sum í olju

Ingvør Nolsøe sigur, at sam

starvið við Amerada Hess hevur gliðið sum í olju.

Men tað hevur verið ein avbjóðing, har ið vit veruliga hava fingið okkum roynd Andie Mitchell, sum vit hava samskiðta við, hevur verið skrivari hjá einum raðharra í Onglandi og eg skal ikki ljala utvir, at tað er eitt herðaklapp, ta ið so professionell folk halda, at tu hevur gjørt eitt gott arbeiði, sigur Ingvør Nolsøe.

Tað tað er stórir munur á at samstarva við eitt stórt, altjóða felag, sum hetta, alturimóti sumnum føroyskum fyrstok um.

Hoast tað gongur frama í Føroyum, haldi eg ikki, at nogvar føroyskar fyrstokur í veruleikanum hava gjørt sær greitt, hvussu stórán tyding tað upplýsandi arbeiðið hevur, sigur Ingvør Nolsøe.

Skal ein fyrstoka gera seg galdandi, hevur samskiðið við marknaðin heilt avgerandi tyding. Tað er neyðugt hjá fyrstokuni at gera vart við seg og at faa sín boðskap fram. Tí er tað kunnandi arbeiðið tað fyrsta, tey fara undir, hoast nogvar føroyingar enn halda, at tað er tað síðsta.

Tí er tað eisini sjálvsagt, at tað fyrsta Amerada Hess ger, ta ið tað skal gera vart við seg í Føroyum, er at taka upp samstarv við eitt lýsingavirki.

Serliga ta ið samstarv er millum tvey folkasløg, ger

Samstarvið millum Ingvør Nolsøe og stóra, utlendska felagið, Amerada Hess, hevur gliðið sum í olju. Ingvør Nolsøe sigur, at hon sær stórar møguleikar í oljuvinnuni
Mynd: Jens Kr. Vang

munurin í mentaninum tað heilt avgerandi at faa boðskapin fram soleiðis, at folk ið mot takaralandinum skilja hann.

Men er eisini heilt avgjört hugkvekjandi hjá okkum at samskiðta við utlendingar og faa innlit í, hvussu onnur arbeiða og hugsa.

Stórir møguleikar

Ingvør Nolsøe sær stórar møguleikar í oljuvinnuni og hon sigur, at á hennara virki hava tey miðvíst fyrirleika seg til oljuvinnuna.

Hetta hava tey gjørt uppa allar hugsandi matar.

Vit hava ta utbygving og vitan, sum skal til, og vit alla nymotans utgerð, sum skal til fyrri at kunna veita utlendskum fyrstokum tær tænarstúr, tær hava bruk fyrri, sigur Ingvør Nolsøe.

Ingvør Nolsøe sær stórar møguleikar í oljuvinnuni og hon sigur, at á hennara virki hava tey miðvíst fyrirleika seg til oljuvinnuna.
Mynd: Jens Kr. Vang

politisk viðmerking

Oljan bjarging ella bani?

Um olja er í føroysku undir grundini, og um hon kann út vinnast lønsamt, kann hon gerast bjarging ella bani fyri føroyska búskapin og samfelagið. Alt veldst um hegn okkara at taka við hesi avbjóðing, nýta hetta tilfeingi sum er avmarkað og kann ikki endur nýggjast.

Av tjóðarpolitiskum avum ma semja læst við bretar um fast búskaparmarkt, aðrenn royndarborið verður.

Av tí, at búskapur okkara er veikur, okkara mentan abær og føroyska tjóðin litil, ma lóg tingið skjótast samtykkja kolvetnisloggávu, sum tryggjar Føroyum yvirvaldsrættin vinnu, skatta, umhvørvis, utbúgvingar og arbeiðsmarknaðarpolitiskt.

Umráðandi er, at verandi og komandi føroyskt tæmastuvirkir sleppa til arbeiðis sum skjótast.

Fralandsvirksemi (off shore/supply) kann eisini lyna undir føroyskt skipasmíð og nýggja føroyska sjóvinnu.

Loggávuarbeiðið ma byrgja upp fyri skaðiligum árinum frá eini illa umsitnari oljuvinnu eins nógvur gætur, sum tað leggur doyri á at framala ta positivu ávirkan, ið ein væl ríktin oljuvinna kann hava á alla framtíð føroyinga.

Vandi er í hvørjari vælfærdi Oljunegdir, sum verdar eru at útvinna høvdu kastað 100 tals miljónir av sær til føroyska búskapin. Eitt oljuavgjald til landskassan kann fæa líka av skeplandi ávirkan sum statsstuðulin og ultiandlandsinni í 80 árinum.

At brúka oljuavgjaldið til at fígga økt alment virksemt, lógur og nýggj almenn stórvirki er hættisligt fyri framtíðina. Har av stavandi pris og lønarhækkarin hevði gjørt alt annað vinnuvirksemi, eisini í fiskivinnuni, ólensamt. Tað hevði drenað vinnuliga sektarin fyri føroyska arbeiðsmegi og lamt allan arbeiðs- og samfelagsmoral. Føroyingar høvdu blivið fastlöntur funkcionerar (socialistar) við "borgaraløn" (social hjálp) fyri einki at gera, meðan landið hevði gingið undir í ultiandskari arbeiðsmegi pakti stansskum góttisoparinum og filipinskum stovugentum.

Tey 100 tals arbeiðsplass og harav óktar innlökur, sum ein oljuvinna kundi kastað av sær,

mugu flest møgullig koma teimur vinnugreinum tilgøða, sum beinleiðis ella avleitt stava frá hesum nýggja vinnuvegi, og ikki einum uppblástum almennum sektori. Hvussu van skeplandi hann er fyri búskapin, minnst vit frá árinum 1989-1992, ta landskassans rákstrarhalli ótu almennum útlandaskuldina við 2.000 mta kr og knustu búskapin.

Ti er altumráðandi, at eitt oljuavgjald verður brúkt til at mðurgalda almenna skuld við og síðan flutt út aftur búskapinum sum netto ágøði ultiandlands til at standa imoti komandi konjunkturojavnium fram eftir.

Við tilkum komandi netto ágøði í staðin fyri nu skuld motvegis ultiandium høvdu vit kunnað linkað skattatrystið har niður, at Føroyar gjørdust eitt laskattaland við tí ursliti, at lønar og kostnaðarstöðið høvdu varðveitt fiskivinnuna sum høvuðsvinnu landsins, hvat talnum av arbeiðsplassum og innlökum viðvíkur.

Vit attu at ókt langtikar samstarvið og gjørt byttisavtalu við Ísland, olju fyri fiskurættindi Fiskivinnu tryggja sum arbeiðsplass, eisini aftara, at avmarkaða oljutilfeingið er uppi um t.d. 20 ella 30 ár, sum ikki er longur frammi í tíðini, enn at óttar í dag vera í besta aldri, ta vit aftur skulu liva av øðrum enn olju.

Við egnum oljuinntökum, sum svára til blokkstuðulin, hevði tjóðskaparspurningurin verðið loystur av sær sjálvum. Føroyingar eru samrikisfólk, tí tjóðin velur ríkisstuðulin til tess at njóta eitt uml. 20% hægru livistøði, enn tey bílla sær inn, at vit høvdu havt ultiand donsku heildarveitingina.

Um oljuinntøkan hevði tryggjað okkum samuligt lívi støði og lagt skattatryst, hevði ríkisfelagsskapurin ikki longur fingið somu undirtøku millum manna. Kundu vit við skynsønum olju og búskaparpólitíki slóppið undan avlagandi ávirkan av blokkstuðlinum, sum eingin framleiðsla liggur aftanfyrri, hevði oljuríkidømi tryggjað Føroyum og føroyingum ljósa framtíð og drúgvu. Føroyar høvdu gjørt búskaparlíga sjálvbjargnar og politiskt sjálvstøðugar.

Fólkaflökkurin

DIGITAL PARTNERSHIP

Whether you need 64 kbit data communication line or just to call your mom, the Faroese Telecom provides the connection.

To operate in the Faroe Islands doesn't mean that you have to bring your own hardware. What it does mean is that you won't feel the difference between a location on the European mainland and the Faroes in the North Atlantic Ocean.

IDEAL CONDITIONS

The Faroes are also connected to the CANTAT-3 fibre optic cable which offers high speed opportunities for new transmission concepts.

Please join in for creating ideal conditions for your business in and around the Faroe Islands.

FAROESE TELECOM

PHONE: +298 1 14 33 FAX: +298 1 64 29 BOK 27, FR 110 TORSHAVN, FAROE ISLANDS
www.ortvett.fo

tíðindablaðið
sosialurin

Studentaskúlanæmingar um Føroyar og oljuna:

Hugsið um framtíðina og farið varliga fram

Jan Müller

Hvat halda politikararnir? Hvat siga vinnulívs-menninir. Hvat hava fjolnuðarnir at bera fram? Hetta er tað vit hoyra altur og aftur.

Men nær verður spurt hvat siga tev ungu og tey gomlu. Tey gomlu - sum hava verið gøgnum eitt langt liv og tí hava druggar livsroyndir at lata frá sær - og síðari tey ungu, sum nu hava eitt langt liv fyrri framman og skulu bera samfelagið víðari inn í næstu öld.

Nu er allur spurningurin um olju og undirgrund sum mikið nýggur, at fá í samfelagnum tað verið seg politikarar vinnulívsfólk - ung og gomul hava givið sær lar um hann. Og tað er kanska skiljandi.

Ein møgulig oljvinnu higgur so mikið langt frammi í tíðini, at tað verða tey, sum í dag sita á skulabonki, sum koma at manna og menna hesa nýggju vinnu.

Tað er tí eisini sjálvsagt, at spurningurin um eina oljvinnu í Føroyum sum fralidur verður ein stóðugt stóri partur av fralærni og skulurum, og her verður kanska serliga hugsað um miðnamsskularnar. haddi næmingarnir skulu velja sær eina breyt viðari. Tað verða tí eisini má næmingar frá hesum skulunum.

um, sum fara at utflugva seg til hesa nýggju vinnu.

Næmingar hitta politikarar

Í eina tíð hava næmingarnir á studentaskúlanum í Suðuroy arbeitt við spurninginum „Føroyar og oljan“ í sambandi við la rugreina søga.

Sum ein part av hesum skeiðnum settu næmingarnir politikarum stevnu í Torshavn. Hesar voru fyrri Javnaðarflokkurin Vilhelm Johannesen, fyrri Tjóðveldisflokkurin Heine Heinesen, fyrri Sambandsflokkurin Bjørn á Heygum og fyrri Sjálvstýrisflokkurin Helena Dam á Neystabø. Eftanin var at fáa tey at greiða frá sínari skoðan, at svara nokrum spurningum um avisan part av oljumalnum og so at fáa eitt orðaskifti altara. Allir setningarnir, næmingarnir høvdu sett sær, eydnaðust serstakliga væl, halda teir. Tey fingu høli í Noatum til lans frá Fiskirannsóknarstovum.

Tey fyra politikararnir fingu hesar báðar spurningarnar at svara.

1. Hvorpi buskparalig arin kann oljupeningurnar væntast at fáa? (Hvønn politikk skulu vit reka í hesum sambandi, hvat meinar tú flokkur?)

2. Hvønn tyding kann oljupeningurnar væntast at fáa fyrri ríkis, eittarlígu stóðu Føroya? (Hvønn politikk skulu vit reka

í hesum sambandi, hvat meinar tú flokkur?)

Nokur av svarunum hjá politikarunum hava verið viðgjørd í Sosialinum og skulu vit tí her saman við næmingunum bert stutt triva í nakrar av tíðir stóðnum, sum næmingarnir hava gjørt sínar viðmerkingar til.

Vansar og fyrirminur

Nógv sjónarmið viðtikið eina møguligari oljvinnu komu fram. Politikararnir vistu á vansar og fyrirminur við eina oljvinnu. Allir voru samdir um, at tað má larast varliga fram, soleiðis at tað, sum hendi í 80 arinum, ikki skal endur-taka seg.

Vilhelm Johannesen visti á vandamiklu arinim, ið olju vinnan kann fáa á føroyska buskapi. Hann byggi sína framlogu á fyrilesturin hjá Hermanni Óskarssyni um arin á buskapi av ríkisstuði og til fengisogn í Noatum fyrr í ar.

Vilhelm visti á tann stóra vanda, sum kund standast av fyriltarlest at taka oljupeningin í umlar í landinum. Fyrgurnar av einum ovurupphitadum buskapi kenna vit frá attatiturnum.

Hann meinti, at storur partur av oljupeningunum skal bindast í grunnar uttanlands, fyrri at hann ikki skal fáa av-

arshugar avleiðingar á ta buskparaligu stóðuna í Føroyum. Hesa meting grundaði hann á goðu royndirnar hjá Noregi innan oljvinnuna. Nórðmenn hava nevniliga megnað at varðveitt fiskivinnuna, samstundis sum teir hava fingið eina oljvinnu í lag.

Helena Dam á Neystabø ur Sjálvstýrisflokkinum visti á, at yvirtakan av undirgrundini hevur ókt um sjálvstýri í Føroyum. Men meinti ikki at sjálvstýrið átti at verða treytað av olju.

Hon helt tað vera skilagott við eina folkatkvøðu um, hvat gerast skal við peningin frá eina oljvinnu.

Hon helt eisini, at vit eiga at stovna eitt føroyskt oljufelag, sum skal samarbeiða við utlendsku oljufelagim. Helena avaraði annars taoti einkarætti í utvinninum av olju. Fleiri feløg skulu vera um hesa uppgavuna.

Hon visti eisini á tað sera tydingarmikla við eina greiðari loggavu í hesum mah.

Heine O. Heinesen, umboð fyrri Tjóðveldisflokkim, legði fyrst og fremst dent á ríkisráttarlígu stóðu Føroya.

Hann bar ótta fyrri, at agóðin av olju skuldi fara í hinni arnar hjá donum. Heine visti tí viðurskiftini millum Hetland og London í hesum sambandi.

- Hvar enda pengarnir, um vit ikki duga at stýra vinnuni - verða tað danskar stórfyrirtekur, sum fara við vinninginum, verður spurt og her verður sipað til Den Danske Bank og Mærsk, spyrja næmingarnir, sum hava tonað við politikarar um oljumál.

Heine hevði ikki átt á avtali millum Føroyar og Danmark í sambandi við yvirtakuna av undirgrundini. Hann væntaði at Danmark fór at nýta sín vanligu imperialistiska politik, sum vit hava sæð domi um í seinastum.

Tann einastu loysnina á hesum máli meiti hann vera at taka loysing frá Danmark - og ikki fyrrenn hetta var framt í verki, skuldi oljan verða tikin upp ur undirgrundini.

Heine meiti annars, at oljupeningurnar skuldi nýtast til at avloysa ríkisstuðulin, til at mórgjalda almennu skuldina, yvirtaka kommunuskuldina og ikki minst at fáa alternativar vinnur í gongd.

Heine meiti eisini, at oljupeningurnar kundi fáa avrkan á stóðu føroyinga til ríkisfelagskapim, við tað at føroyingar gjordust meira sjálvstýrismenn.

Bjørn á Heygum, umboð fyrri Sambandsflokkim, meinti, at føroyingar skuldu lita á ta avtali, sum føroyingar hava gjørt við danir, og at danir foru ikki at taka peningin frá føroyingum.

Bjørn avaraði samstundis harðliga móti oljum til stuðul, sum varð givið í 80 arinum, men segði samstundis, at oljupeningurnar skuldi nýtast til at stuðla vinnuna.

Men næmingarnir meita, at her mótisgur Bjørn møguliga sær sjálvum, tí her er vandi fyrri, at vit enda altur í 80 arinum.

Politikararnir brúktu amars óneyðuga tíð til at akera hvønn annan fyrri avlygðina av kreppuni í 80 arinum. Næmingarnir meita, at tað er alneyðugt við samstarvi millum flokkarnar í oljuspurningum, um nakað munagott skal spyrjast burtur ur.

Hvat halda næmingarnir sjálvir

Socialurin hevur verið sær til nakrar av næmingunum í 3. studentalokki í Suðuroy, og spurt teir, hvat teir annars hava fingið burturur at arbeida við oljuspurningum.

Her er ein samandráttur av tí, sum kom burtur ur hesum pratinum.

Næmingarnir eru sjálvandi ógvur á máli um nakrar av spurningunum, sum viðvíkja eina konandi oljvinnu, men sum heild má sigast, at teir draga - somu linnu í flestu spurningum.

Tað, sum er ikki minst verið at bita merki í, er tann stóri áhugi at arbeida við einum slíkum máli, at knýta søguligar viðgerðir at malum, ið eru

frammi í tíðini – og ikki minst at arbeiða uttan skulans gatt – og her ikki minst uttan fyrri skulans gatt

Viðkomandi fyrri okkum øll
Næmingarnir halda, at oljan er eitt sera viðkomandi evni at arbeiða við, tí hetta þú kemur í stóran mun at merkja framtíðina hjá okkum øllum.

– Vit eiga at vera varin og ansa eltr, at vit ikki enda aftur í 80 unum, siga teir við ein munn.

Men teir halda samstundis, at politikararnir mugu ikki vera – ov varin og ov bangur. Tað ber ikki til bert at tosa um, hvat vit ikki eiga at gera – og als ikki tosa um, hvat egjur at verða gjøri.

Politikararnir skulu vera at finningarsamir og varin men í hesum málunum hava teir kanska lyndi til at vera í so dapurskygdur.

Tí hava teir kanska eisini ov fá boð uppa, hvussu farast skal fram. Helt er tað tí, at alt hetta er so nytt fyrri teir eins. Teir tykkast veruliga at bera otta fyrri hesum nyggja.

Næmingarnir halda somu leiðis, at vitum hjá okkara politikarum um hesa nyggja vinnu er sera avmarkað, og at teir sum næmingar hava eina noyva vitan sum teir folkavaldin innan heita okkið. Spjaldandi at politikararnir at vita meira, eru næmingarnir samdir um.

Næmingarnir eru í tva, um tað er rætt at seta oljuni til til folkaatkvøðu soleiðis sum skotið upp. Teir spyrja, um tað ikki nettup er uppgavan hjá politikarunum at taka avgerðir.

– Er tað ikki heita politikararnir eru valdir til, spyr ein næmingur!

– Em folkaatkvøða kann ju enda við, at vit enda aftur í somu støðu sum í hokunjurakturinum í 80 unum – ta vanligi froyngurin ler at ganga runt við einum dreymi um eitt oljuavintyr og sær dollaratekin fyrri sær.

Onkur næmingur visir a vandan við, at vit aftur verða snytt sum í bankamálunum, og at vit tí ikki eiga at hava stor vegs alit a hvørki donsku stjórnini ella oljufelagunum.

– Ber ikki til at taka annað skinn um bak her, og sleppa vit t d ikki burtur ur skuldini kortini, so eiga vit at lata oljuna verða verandi í undirgrundini, til tíðin er bugin til at taka hana upp.

Eru góðir við fiskivinnuna

Næmingarnir halda allir sum ein, at vit eiga at gera alt fyrri at varðveita og menna fiskivinnuna, tí hon er tann varandi vinnan.

Vit eiga eisini at ansa væl eftir umhvørvinum, og í hesum sambandi mæla teir frá, at nokur olja kemur uppa land í Føroyum yvirhøvir.

– Ein dalkingurvanlukka kann gerast ein sonn vanlukka fyrri fiskivinnuna – ja, alt samfelag íð. Tí burtur við oljuni sum skjøst!

Ansast ma eisini eftir, at oljvinnan ikki tekur alt folkid frá eini fiskivinnu, tí einalærd er oljan uppi, og hvat verður ta av fiskivinnu, um vit sleppa henni í oljurasinum, spyr ein næmingur!

Hvast næmingarnir eru samdir við politikararnar í, at vit eiga at vera varin, so halda teir to, at oljan er eitt kærkomid

hævið at lara buskapin aftur a føtur

Ríkisrættarlaga støðan

– Men spurningurin er, um okkara politikarar eru forir fyrri at styra hesi nyggju vinnu.

– Hvar enda pengarnir, um vit ikki duga at styra vinnuni verða tað danskar storlyri tukur, sum lara við vinninginum, verður spurt og her verður skipað til Den Danske Bank og Mærsk.

Annars halda næmingarnir, at ríkisrættarlaga støðan millum Føroyar og Danmark egur at vera heilt greið, aðrenn loyvið verður givið til at utvinna oljuna.

– Vit mugu vita, hvor eigur oljuna – vit, danir ella bretar!

Spurt verður eisini, hvi tað hevur verið so neyðugt at fest í avtaluna millum danir og froyngar, at danskar fyritukur, sum eru kappingarlørar, skulu kunna vera við til at bygga upp eina oljvinnu her.

Oljuspurningurin ikki bert tekni

Av ótrinum, sum næmingarnir hava hug at nevna, er m.a.:

– Tað er umráðandi, at vit í stóra mun spjald eru við til at leggja menningina til rættis.

– Vit mugu ansa eltr, at tað ikki verður ov stor kapping við verandi vinnu. Vit mugu ansa eltr, at mentanin ikki ler fyrri skeyti, eitt nu málið, ta kanska hundráðals utlendingar gera unnas.

– Tað ber ikki til at forða tí frú kappingini, sum verður í sambandi við eina slika nyggja vinnu, men tað lokala ma eisini havast í huga, ta oljvinnan tekur seg upp. Tað er umráðandi, at politikararnar gera meira við hesa stori avbjóðing.

– Olja er ikki einans tokni, men sneyr seg um menniskju, um eitt livandi samfelag og alt tað, sum er tengt at tí.

Næmingarnir halda tað vera umráðandi, at vit lara eitt breitt orðaskifti um allan henda spurningin, og teir halda, at fjolmiðlarnir hava eina sera stora abyrgd.

Næmingar og oljuráðstevna

Næmingarnir kundu hugsað sær at verð við til oljuráðstevnu ma í Tórshavn 5. og 6. mars, ta fyrstu av sinum slag í Føroyum, sum a breiðum grund arlag víðger tað, sum ivaleyst í stóran mun ler at eyðkenna framtíðar víðurskifti teitra.

Tað er ymiskt, sum forðar teimum í hesum, m.a. er tað rættiliga avmarkað, hvussu noyvir næmingar a nuðnams skulunum sleppa við a rað stevnu.

Næmingarnir skjota upp, at skipað verður fyrri raðstevnu um víðurskifti kring oljvinnu ma, har tey, sum lutokni sam an við serfrøðingum av ymisk um slag, kanska burturav voru næmingar.

Næmingarnir halda annars, at tað er fraliki við slíkari rað stevnu. Teir vona, at noyvir politikarar eru við, soleiðis at teir lara stórri innlit í hesa nyggju vinnu.

Takið framtíðina við upp í kjakið!

Eftir hetta stutta pratið við næmingar studentaskulunum í Suðuroy stendur eitt pura greitt fyrri okkum.

– Tað er ikki nog mikið, at politikarar og vinnulivsfolk verða tikin uppa rað, ta kjakast skal verður um hesa

– Vit mugu vita, hvor eigur oljuna – vit, danir ella bretar, halda næmingarnir

nyggju avbjóðingina, sum olja vinnan er.

Næmingar a eitt nu nið namsskulumum kring landið verða teir, sum um nokur ar lara at manna mongu av stori ununum í hesi vinnu, og tí er umráðandi longu nu at taka teir við í kjakið og upp í arbeiðið so ella so.

Næmingarnir, sum Sosial umni tosaði við, voru Guðlaugur Thorsteimsson, Magni Hovgaard, Doris Bjarkhamar, Karl Øster, Andras Nolsøe, Barður Veithe, Anna Dahl og Jon Eli Nolsøe.

Sparikassin fylgir gongdini

FØROYA SPARIKASSI

FAROE OILANDS

(FØROLJAR)

2050

WHAT DOES THE DOTTED
LINE MEAN?

OH- THAT IS THE ORIGINAL
FAROES PRESERVED IN
REINFORCED CONCRETE

